

Meander

2 - 2013

11de jaargang nr. 2 april-mei-juni 2013

Natuur rond Schelde, Leie en Zwalm

natuurpunt Vlaamse Ardennen plus

Belangrijk

→ We richten een vriendelijke oproep aan leden die hun lidgeld voor 2013 nog niet zouden betaald hebben om dit voorsnog te willen doen. Stort daarvoor 24 euro op rekening BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen of op rekening BE49 3900 6213 0171 van Arsène en Yvette Benoot, Gampelaerdreef 67 te 9800 Deinze met vermelding 'hernieuwing lidmaatschap'.

→ We vragen ook aan de sympathisanten van buiten de regio Vlaamse Ardennen plus die Meander wensen te blijven ontvangen om 7,5 euro te storten op laatstgenoemde rekening als ze dat nog niet zouden gedaan hebben. Met dank bij voorbaat voor uw steun en begrip.

- 3 Editoriaal
- 4 Gaverse grootoren
- 7 Award voor Natuurpunt Herzele
- 8 Korstmossen een wereld apart
- 10 Sleedoorn, maagdelijk betovering
- 11 Rosse vleermuizen gaan sterk achteruit
- 12 Hoeveel zijn er nog?
- 13 Vrijlating bosuil in het Kluisbos!
- 13 Plant eens een Roland
- 15 Kalender
- 20 Voorjaarsbloeiërs in het Duivenbos
- 20 Cursus paddenstoelen voor beginners
- 22 De Mediawatcher
- 24 Bijzondere vogelwaarnemingen
- 26 Natuurpunt Herzele - Blauwdruk 2012-2022
- 27 Sporkehout in de tuin, of lijsterbes?
- 28 Steenuilenwerkgroep maakt inventaris op
- 29 Wie is Natuurpunt Houtem?
- 30 Paddentrek in de Maarkebeekvallei
- 31 Natuurpunt Zingem 10 jaar
- 32 Fotowedstrijd Deinze 'Mens en Natuur'
- 32 Programma Vlaamse Ardennendag

Teksten voor Meander van januari, april, juli en oktober moeten de redactie bereiken vóór respectievelijk 10 december, 10 maart, 10 juni en 10 september

natuurpunt

is een brede beweging waarin duizenden geëngageerde vrijwilligers, in afdelingen en werkgroepen, elk hun verantwoordelijkheid opnemen voor het behoud van de natuur in Vlaanderen. De vereniging wil het beleid en het behoud, de educatie en de studie van de natuur mede vorm geven. T.: 015/29.72.20 www.natuurpunt.be

Lidmaatschap

Jewordtlid door 24 euro te storten op rekening: BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, of op rekening BE49 3900 6213 0171 van Arsène en Yvette Benoot, Gampelaerdreef 67 te 9800 Deinze, 09/386.38.95; arsene.benoot@skynet.be. Zij verzorgen de ledenadministratie van alle afdelingen (zie verder) van Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus behalve van Zwalmvallei.

Ledenadministratie Zwalmvallei: Bart Magherman, Leonce Roelsstraat 5, 9620 Zottegem, 09/360.09.99, b.magherman@skynet.be.

natuurpunt

Vlaamse Ardennen plus

<http://vlaamseardennenplus.be>

Contactpersonen

Regio: Vlaamse Ardennen plus

- Guido Tack 0474/90.02.30 guido.tack1@telenet.be
- Peter Breyne 09/384.73.08 peter.breyne@inbo.be

Website en Flits

dominiek.decleyre@gmail.com

Afdelingen

- **Deinze plus**
Koen Houthoofd 09/328.11.08 koen.houthoofd@ugent.be
- **Herzele**
Herman Van den Broecke 054/50.09.41 herman.vandenbroecke@gmail.com
- **Oudenaarde**
Alexander Van Braeckel 0473/854562 alexander.tine@telenet.be
- **Ronse**
Philippe Moreaux 0476/49.24.61

moreaux.philippe@skynet.be

- **Schelde-Leie**
Geert De Sutter de.sutter.geert@telenet.be
- **Vlaamse Ardennen**
• Johan Cosijn 055/30.98.10 johan.cosijn@telenet.be
- **Groot Zingem**
Eddy Van Den Abeele 09/384.43.54 ed.vandenabeele@skynet.be
- **Zwalmvallei**
Chris Nuyens chris_nuyens@telenet.be

Kernen

- **Rondom Burreken**
Filip Hebbrecht 055/49.55.63 filip.hebbrecht@pandora.be
- **Werkgroep Bos t'Ename**
Guido Tack 0474/90.02.30 guido.tack1@telenet.be

Werkgroepen

- **Invertebraten (Lampyris)**
Gerda Achtergaele 055/60.35.09 g.achtergaele@telenet.be
- **Paddenstoelen**
Eddy Saveyn 09/380.03.00 eddy.saveyn@gmail.com
- **Planten**
Sylvie Decoster syldec@telenet.be
- **Vogels**
Paul Vandenbulcke 055/49.60.12 paul@vwg-vlaamseardennenplus.be

Zoogdieren

- Paul Van Daele 055/23.92.10 paagmys@gmail.com

Limoniet (natuurstudietijdschrift)

- Jo Packet 0499/59.32.57 jo.leenpacket@gmail.com
- ### Reservaten met projectnummer
- Giften voor reservaten zijn fiscaal aftrekbaar vanaf 40 euro en stort je op rek. nr. BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt met vermelding van het projectnummer:
- **Algemeen reservatenfonds Vlaamse Ardennen plus 6699**
• Bois Joly 6625
Patrick Alexander patrick.alexander@scarlet.be
 - Bos t'Ename-Volkegembos 6121
Guido Tack 0474/90.02.30 guido.tack1@telenet.be
 - Bovenlopen Zwalm 6142
Heidi Demolder 055/42.16.45 heid.demolder@inbo.be
 - Burreken 6602
Dirk Criel dirkcriel@skynet.be
 - Dikkelvenne
Jacques Vanheuerswyn 09/324.09.42 jacques.vanheuerswyn@telenet.be
 - Duivenbos 6632
De Neve Johan 054/50.18.59 natuur.herzele@scarlet.be
 - Feelbos-Kalkoven 6185
Lucien Vanden Daele 055/38.70.54
 - Grootmeers 6650
André Vandecapelle 0498/45.93.42 andre.vandecapelle@skynet.be
 - Heurnemeersen 6063
Gerard Mornie gerard.mornie@pandora.be
 - Kordaelbos 6605
Lieven Kinds 09/383.71.39 lieven.kinds@scarlet.be
 - Langemeersen 6076
Alexander Van Braeckel 0473/854562 alexander.tine@telenet.be
 - Leiemeersen van Astene en Bachte 6109
Koen Houthoofd 09/328.11.08 koen.houthoofd@ugent.be
 - Maarkebeekvallei 6670
Johan Cosijn 055/30.98.10 johan.cosijn@telenet.be
 - Middenloop Zwalm 6160
Chris Nuyens chris_nuyens@telenet.be
 - Munkbosbeekvallei 6151
Laurent Flostroy 0498/67.71.09 laurent.flostroy@pandora.be
 - Nukerkebos-Bosheide 6641
Guy Cammaert karien.maes@pandora.be
 - Paddenbroek
Thijs Lietaer 0473/58.17.14 thijs.lietaer@telenet.be
 - Parkbos-Uilenbroek 6136
Dominiek Decléyre dominiek.decleyre@gmail.com
 - Perlinkbeekvallei 6204

Gert Govaerts 09/324.50.51 gert.govaerts@telenet.be

- Pyreneëën-Tombele 6667
Philippe Moreaux 0476/49.24.61 moreaux.philippe@skynet.be
- Rooigembeekvallei 6669
Gunther Groenez 0486/16.74.30 gunther.groenez@pandora.be
- Vuilbroek 6126
Eddy Saveyn 09/380.03.00 eddy.saveyn@gmail.com
- Wijmier 6141
Johan Cosijn 055/30.98.10 johan.cosijn@telenet.be
- Vallei van de Zeverenbeek 6082
Rik Desmet 09/386.46.63 desmet.rik@scarlet.be

Meander

is het driemaandelijks regionale tijdschrift voor leden uit de regio Vlaamse Ardennen plus. **Natuurpunt-leden die wonen buiten de regio kunnen Meander ontvangen mits een jaarlijkse bijdrage van 7,5 euro aan onze ledenadministratie.**

Redactie

- Jo Buysse 09/385.52.89 josef.buysse@scarlet.be
- Johan Cosijn 055/30.98.10 johan.cosijn@telenet.be
- Norbert Desmet 0494/65.33.91 desmetnorbert@hotmail.com
- Rik Desmet 09/386.46.63 desmet.rik@scarlet.be

Kalenderverantwoordelijke

Filip Keirse 055/38.78.83 filip.keirse@skynet.be

Verzending Meander: Arsène en Yvette Benoot 09/386.38.95; arsene.benoot@skynet.be.

Kaaffoto: tapijt van wilde hyacint door Gerard Mornie

Lay-out: Jo Buysse.

Oplage: 2900.

Druk: Drukkerij 'Druk in de Weer', Gent. Papier: Cyclusprint 90 g 100 % kringloop. Gedrukt met plantaardige inkt en oplosmiddelen.

Beste natuurvrienden,

~ Sylvie Decoster

“Daar is de lente, daar is de zon...” is een ons allen bekend liedje van Jan De Wilde. Wanneer ik dit editoriaal schrijf smacht eenieder duidelijk naar dat moment. Meer licht, meer zon en vooral zien hoe de natuur zich weer ten volle op gang trekt.

Welke plek kun je beter kiezen om van het prachtige lente-schouwspel te genieten dan de Vlaamse Ardennen? Wellicht geen enkele. Ook de organisatoren van de Vlaamse Ardennendag weten dat als geen ander. Zij stellen zich dan ook tot doel die dag zoveel mogelijk mensen, zowel jong als oud, door een waaier aan boeiende activiteiten, in contact te brengen met de prachtige natuur en het zeer gevarieerde landschap van de Vlaamse Ardennen.

Dit jaar is een beetje anders dan anders. We zijn dit jaar niet te gast in een boscomplex, maar wel in het provinciaal natuureducatief centrum De Kaaihoeve in Meilegem-Zwalm.

Gezien De Kaaihoeve gesitueerd is in de prachtige Scheldevallei en één van de grote troeven van de natuur daar de graslanden van de Scheldemeersen zijn, leek het ons evident om de datum naar achter te schuiven, ja zelfs tot 26 mei.

Dit jaar valt de Vlaamse Ardennendag samen met de, ondertussen jaarlijkse, Dag van de Biodiversiteit van De Kaaihoeve. De organisatie is dit jaar dan ook in handen van de 3 traditionele partners, nl. Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*, Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, Agentschap voor Natuur en Bos, dit jaar bijgestaan door De Kaaihoeve van de provincie Oost-Vlaanderen.

Wellicht vraagt u zich ondertussen vol ongeduld af wat wij u zoal te bieden hebben. Om een volledig overzicht van het programma te zien verwijs ik u graag naar de website www.vlaamseardennendag.be. Als ik toch even probeer samen te vatten kan ik u vertellen dat u ook dit jaar de keuze hebt om ofwel onder leiding van een gids ofwel op eigen kracht op stap te gaan. Gezien we gidsen met verschillende specialiteiten wisten te strikken worden uiteraard veel

De Heurnemeersen zijn klaar!!!

Dit jaar, in 2013, kunnen we de laatste percelen van dit 45 ha groot gebied aankopen. Help mee dit laatste stuk te betalen. We zoeken nog 930 donateurs met een gift van 50 euro. Jouw gift, waarvoor fiscaal attest, is welkom op BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt. Vermeld project 6246 - Heurnemeersen. Heel erg bedankt voor jouw steun. (Meer info op www.natuurpunt.be of in de bijlage bij Natuur.blad van maart).

verschillende soorten wandelingen aangeboden. Ook als u de natuur van Scheldemeersen en de Zwalmvallei met de fiets wil verkennen bent u op de goeie plek. Als u zichzelf liever niet meer verplaatst eenmaal u in De Kaaihoeve aangekomen bent, dan wachten heel wat workshops voor jong en oud u op. Naar waterdierpjes scheppen, braakballen pluizen, koken met wilde kruiden,... eigenlijk teveel om op te noemen. Als klap op de vuurpijl wordt ook de hele namiddag een afwissing van de afgesloten Scheldemeander ter hoogte van De Kaaihoeve georganiseerd. Visserijbiologen laten u zien wat er allemaal in het water te vinden is en geven u graag hun zeer boeiende uitleg. Bourgondiërs onder u allen, ook aan u is gedacht: de nodige natjes en droogjes worden voorzien met gepaste randanimatie zodat u zeker geen reden hebt om halverwege te vertrekken!!

U ziet het, de Vlaamse Ardennendag heeft ook dit jaar weer heel wat te bieden. Vanuit het bestuur van Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* hebben we afgesproken dat onze verschillende afdelingen en werkgroepen die dag geen andere activiteiten aanbieden. We willen er dan ook op inzetten dat deze dag een ontmoetingsdag wordt voor iedereen die zich in onze regio voor natuur en landschap inzet. Dus uiteraard, wat ons betreft op de eerste plaats voor onszelf, Natuurpunters. Niet enkel voor de mensen uit de omgeving van de Kaaihoeve, maar voor gans onze regio, van Deinze tot Zottegem en tot Ronse. Komen dus!

Ps: vooraleer u naar de Vlaamse Ardennendag afzakt kijkt u best toch even naar de website om te zien hoe je die dag De Kaaihoeve kunt bereiken gezien de verkeerssituatie die dag wijzigt!

Gaverse Grootoren

~ David Galens

VleermuizenWerkgroep Oost-Vlaanderen

Dit had een titel kunnen zijn voor een welbepaalde stripreeks maar in dit stukje gaat het over twee grote kolonies grootoorvleermuizen die Gavere rijk is. Op de kerkzolders van zowel Vurste als Dikkelvenne huist namelijk een grote kolonie gewone grootoorvleermuizen. Een kolonie grootoren bestaat in onze contreien meestal uit zo'n 5 à 50 individuen. Met respectievelijk 40 en 60 dieren zijn de ontdekte kolonies dus vrij groot. Ze behoren tot op heden tot de grootste gekende kolonies in onze provincie, waardoor het zwaartepunt van de Oostvlaamse populatie nu in Gavere ligt.

Met een spanwijdte van zo'n 24 tot 28 cm en een gewicht van zo'n 5 à 11 g is de gewone grootoor een middelgrote soort. Hun meest opvallende kenmerk zijn de lange oren, die meer dan de helft van hun eigen lichaamslengte bedragen. Grootoorvleermuizen kunnen wel 30 jaar oud worden maar door talrijke negatieve factoren bedraagt hun gemiddelde leeftijd maar zo'n 4 jaar. Het is een typische bossoort, komt zowel voor in loof- als naaldbossen, maar jaagt ook in boomgaarden, parken en tuinen (foto 1). Als verblijfplaatsen gebruiken ze 's zomers vooral grote

1: grootoorvleermuis in haar jachtbiotoop f: René Janssen

zolders en vaak ook boomholten. Tijdens de winterslaap zoeken ze hun toevlucht in bunkers, (ijs)kelders, holle bomen en ook kerkzolders.

Op deze kerkzolders gaat het om kraamkolonies waar de vleermoeders samenkomen tijdens de kraamperiode die loopt van april tot september. In deze tijdsspanne bevallen ze en brengen ze hun jongen groot. Het feit dat ze vaak op zolders voorkomen heeft twee redenen: door hun bouwwijze zijn zulke grote zolders zeer aantrekkelijk voor

vleermuizen. Het is er warm en ze bieden ook verschillende temperatuursgradiënten waardoor ze steeds een plekje vinden met de ideale temperatuur zonder dat ze daarvoor hun verblijfplaats moeten verlaten. (foto 2) Ook de ligging is van groot belang: vlakbij een geschikt jachtgebied zoals een kasteelpark dat groot genoeg is voor de hele

2: clustertje grootoren op de kerkzolder van Dikkelvenne
foto: David Galens

kolonie. Grootoorvleermuizen zijn echte 'gleaners', ze fladderen traag langs de vegetatie om insecten van bladeren te plukken. Het zijn dan ook zeer behendige vliegers die vlot tussen dicht struikgewas kunnen manoeuvreren. Ze kunnen daarbij mooi blijven stilhangen in de lucht, het zogenaamde bidden. Hun dieet is zeer gevarieerd, gaande van kevers, pissebedden, schietmotten, vliegen, rupsen, spinnen tot hun hoofdgerecht: nachtvinders. Een grootoor verschalkt zo'n 20 à 25 nachtvinders per nacht, zeker zwangere en zogende vrouwtjes hebben een grote honger. Net zoals onze andere vleermuissoorten maken grootoren ook gebruik van een sonar maar passen dit vooral toe om hun weg te vinden tussen takken en bladeren. In zo'n gesloten vegetatie gebruiken ze heel stille geluidspulsen, de zgn. 'fluister-sonar' waarmee ze in volslagen duisternis het kleinste obstakel in detail kunnen onderscheiden. Maar om hun favoriete prooien te vinden zijn ze vooral aangewezen op hun enorme oren waarmee ze passief luisteren en op hun zichtvermogen met hun vrij grote ogen. Sommige nachtvinders zijn namelijk uitgerust met een gehoororgaan dat afgestemd is op vleermuisfrequenties. Daarmee kunnen ze hun belagers ruim op voorhand horen aankomen en zo op tijd de plaat poetsen. Maar dat is dan natuurlijk buiten een nachtvinderspecialist zoals de grootoor gerekend. Voor grootoren is zo'n nachtvinder best een grote prooi en vaak verorberen ze die dan ook hangend want dat is handiger. Daardoor ontstaan typisch eethangplaatsen die je

kan herkennen aan een hoopje insectenresten zoals afgebeten nachtvlindervleugels, vaak onder een tak of balk. Zo'n specifieke jacht- en vliegtechniek levert natuurlijk ook bepaalde beperkingen op. Met hun korte en brede vleugels zijn het trage vliegers en hun grote oren veroorzaken veel luchtweerstand waardoor vliegen veel energie kost. Vandaar dat de afstand tot hun foerageergebieden vrij kort is, nl. van enkele honderden meter tot zo'n twee kilometer. Daarbij is het zeer belangrijk dat er een goede verbinding bestaat door landschapselementen zoals hagen en bomenrijen. Op een vliegroute naar de foerageergebieden riskeert een grootoor zich namelijk niet graag in open terrein. Kerk- en kasteelzolders met aangrenzend park vormen dus de ideale plek bij uitstek. En alhoewel grootoren fysiologisch voorzien zijn om een minimaal vochtverlies te hebben raken ze door hun grote oren en groot vleugeloppervlak dagelijks veel vocht kwijt. De aanwezigheid van vijvers of poelen is daarbij van essentieel belang voor hun vochtbalans.

's Winters houden deze dieren een winterslaap in holle bomen en menselijke bouwwerken zoals bunkers en ijskelders. Ook gaan ze het hier niet te ver zoeken van hun zomerverblijfplaats. Sommige grootoren blijven dan ook gewoon op de kerkzolder overwinteren. In tegenstelling tot de meeste andere vleermuissoorten stellen ze weinig eisen aan hun winterverblijf waarbij voldoende rust en duisternis hun belangrijkste criteria zijn. (foto 3)

Deze twee kolonies komen natuurlijk niet zomaar ineens uit de lucht gevallen, ze huizen hoogstwaarschijnlijk al eeuwenlang op deze zolders. En evenmin kent de grootoorpopulatie een explosieve

groei. Deze kolonies werden gewoon per toeval en op een paar jaar tijd ontdekt. Populaties zoals in Vurste en Dikkelvenne geven een idee van hoe het vroeger moet geweest zijn, lang voor de negatieve invloed van de mens. Grootoren komen uiteraard nog op andere kerkzolders voor maar meestal in veel kleinere aantallen. Vlaanderen telt vele honderden kerken en met het handvol vleermuisexperten die onze werkgroep tellt raken die maar moeizaam onderzocht. Dus is er nog heel wat werk aan de winkel om alles in kaart te kunnen brengen. Mogelijk (en hopelijk) bestaan er in onze provincie dus nog kolonies van zulk kaliber want deze dieren hebben het, net zoals alle andere vleermuissoorten niet gemakkelijk. Naast de klassieke bedreigingen zoals versnippering van jachtgebieden, intensieve bosbouw en kappen van holle bomen, gebruik van pesticiden, het verdwijnen van kleine landschapselementen en verkeer raken ze ook hun verblijfplaatsen kwijt door renovaties van dakruimten en afsluiten van zolders tegen duiven. Veel kerken werden op deze manier hermetisch afgesloten waardoor deze moeilijker of zelfs vaak niet meer toegankelijk zijn voor vleermuizen. Dit valt echter eenvoudig op te lossen door vleermuisvriendelijke inrichtingen zoals die bij de Sint-Martinuskerk in Vurste enkele jaren terug met succes werden uitgevoerd. Daarbij werden onder andere enkele speciale openingen voorzien in de duivennetten van de galmgaten. Dat zijn de zogenaamde 'brievenbussen' die speciaal op maat gemaakt zijn voor vleermuizen terwijl duiven en kauwen buitengehouden worden (foto 4). Iets waar ook de gierzwaluwen gebruik van kunnen maken trouwens. Nog een ander probleem is verlichting: op de wereldranglijst van lichtvervuiling

3: grootoor in diepe winterslaap
foto: David Galens

4: speciale invliegopeningen in de galmgaten van de Sint-Martinuskerk te Vurste foto: David Galens

is ons land namelijk een echte topper. Ook wat betreft monumentverlichting, waarbij vaak de zware middelen worden ingezet om te proberen elke m² te belichten. Daardoor is ze heel vaak onoordeelkundig

geplaatst en energieverspillend (let op een mooie bewolkte avond maar eens op de beruchte 'hemelgloed') maar ook zeer verstorend voor de fauna. Vleermuizen zijn namelijk heel lichtschuwe dieren en het verlichten van hun verblijfplaats heeft een ernstige impact op de kolonie. Daardoor gaan ze bijvoorbeeld veel later op de nacht gaan uitvliegen met als gevolg dat ze de insectenpiek missen en de beschikbare jachtperiode ook korter is. De jongen lopen zo groeiachterstand op en maken daardoor weinig kans om de winter te overleven. Vaak verlaten de dieren gewoon definitief hun kolonieplaats. Dit was begin dit jaar bijna het geval in Vurste; door het opnieuw activeren van de buitenverlichting daalde het aantal vleermuizen tot enkele dieren. Gelukkig werd vlug gehandeld en werd de verlichting met hulp van de gemeente deels uitgeschakeld en aangepast. Midden maart werd ook de buitenverlichting aan de kerk van Dikkelvenne geactiveerd. Blijkbaar werd hierbij geen rekening gehouden met de kolonie want een groot deel van de kerk wordt beschenen. Zo zijn enkele vliegopeningen verlicht en schijnt één van de lampen zelfs naar het bos. Dit is niet alleen zwaar verstorend voor de kolonieplaats maar ook voor het aanpalende foerageergebied. Aangezien de dieren op dit moment beginnen verhuizen naar hun zomerverblijfplaatsen hopen we dat ook hier zeer vlug gepaste maatregelen genomen worden. Het voortbestaan van één van onze grootste kolonies

staat namelijk op de helling.

De Sint-Petruskerk is niet ingericht maar biedt voldoende toegang en het is blijkbaar ook een zeer geëerde plek want ook twee andere vleermuissoorten zoals de laatvlieger en gewone dwergvleermuis vinden er hun stek evenals de gierzwaluw. In zulke gevallen is het vooral zeer belangrijk om de kerkfabriek te sensibiliseren en goed in te lichten zodat bij restauratiewerken per ongeluk geen toegangen worden afgesloten. Zowel in Vurste als Dikkelvenne staat de kerkfabriek zeer positief tegenover 'haar' vleermuizen en de dieren zijn er dan ook welkom. Vleermuizen zijn de ideale logé's want ze berokkenen geen schade en brengen ook geen nestmateriaal aan, ze stellen zich immers tevreden met allerlei spleten en kieren tussen de balken. Ze krijgen doorgaans ook maar één jong per jaar, waarbij niet elk vrouwtje een jong krijgt en ook niet elke juveniel de winter overleeft. Zo'n kolonie groeit dus maar heel gestaag en het feit dat vleermuizen het moeten hebben van hun hoge leeftijd maakt deze kolonies ook zeer kwetsbaar. In ruil voor hun aanwezigheid krijg je een gespecialiseerde insectenbestrijder die de plaatselijke insectenpopulaties onder controle houdt. Zo lusten ze bv. ook de clustervliegen die zich vaak massaal ophouden in kerktorens.

Dergelijke kolonies maken deel uit van ons ecologisch erfgoed en daar moeten we heel zuinig mee omspringen. In het geval van deze grootoren is het dan ook van belang om rekening te houden met hun aanwezigheid en daarbij hun kolonieplaatsen te behouden en te verbeteren. Om de populatie leefbaar te houden moeten de omliggende jachtgebieden beschermd worden en moet de connectiviteit tussen deze beide zones bewaard blijven. Bv. in Dikkelvenne grensde een gedeelte van het bos tot vlak aan de kerk. Dit werd recent gekapt zodat de dieren nu via open terrein naar hun foerageergebied moeten vliegen, hetgeen de kans op predatie gevoelig verhoogt. Andere concrete beschermingsmaatregelen zijn het behoud van vegetatieranden en boomgaarden, het promoten van natuurlijke bosbouw met behoud van percelen met hoge oude en dode houtopstanden en het behoud van grootschalige biotopen die met elkaar in verbinding staan.

De Zonnebloem

*Al meer dan 25 jaar vind je bij ons
alles voor een gezonde levenswijze*

*Het grootste gamma biologische voeding in de streek
massa's alternatieve en fair trade geschenkartikelen*

*Steeds 10 % korting voor NP-leden
op het ruimste aanbod natuurstudieboeken*

*Kom eens gezellig snuisteren in de Parkstraat 25, 9700 Oudenaarde
Tel. 055/31.64.30 de.zonnebloem@skynet.be www.bioshop.be*

Award voor Natuurpunt Herzele

~ Johan De Neve, NP Herzele

Goed nieuws: Natuurpunt Herzele zal een award uitgereikt krijgen op de Algemene Vergadering van Natuurpunt op 23 maart in Mechelen. Ze krijgt deze award voor haar 'Blauwdruk Natuurpunt Herzele 2012 - 2022', uitgegeven in boekvorm en gepubliceerd op een website. Het is -met een boutade- een droom van een afdeling, door 'een droom van een afdeling'.

Over de 'Blauwdruk Natuurpunt Herzele 2012 - 2022' hebben we het in de vorige Meander al gehad maar hier volgen toch nog enkele citaten uit de inleiding:

"Even weg van de bestaande voorstellen, plannen, regels en dies meer. Gewoon even de druk aflaten, en drijven op de 'groene' wolken, op zoek naar nieuwe horizonten... Dit is niet een of andere versie van het Gemeentelijk NatuurOntwikkelingsPlan, geen nieuw Structuurplan. Het is ook geen wetenschappelijk gefundeerd document, noch een

dwingend manifest... Dit is helemaal geen planning, wel een vrije gedachtenloop, geput uit ervaringen en vele tientallen vergaderingen waar ideeën zijn ontwikkeld, waar knelpunten duidelijk werden, waar wensen werden geformuleerd...

De kracht van een vereniging als Natuurpunt ligt niet alleen in het aankopen en beheren van terreinen, het bestuderen van de flora en de fauna, maar evenzeer moet zij het beleid flankeren en bijsturen. Zij kan een hefboom zijn om natuurbeleid daadwerkelijk te concretiseren. Deze blauwdruk wil daar een waardevolle aanzet toe geven."

'Blauwdruk Natuurpunt Herzele 2012 - 2022' vertaalt de visie en missie van Natuurpunt op een voorbeeldige manier naar het plaatselijke niveau. En het blijft niet bij dromen: er worden concrete en haalbare voorstellen geformuleerd voor meer natuur voor iedereen in de gemeente. Dat maakt indruk op het gemeentebestuur en zal zonder twijfel tot tastbare resultaten leiden. De gemeente Herzele mag blij zijn met zo'n vereniging; Natuurpunt mag trots zijn op zo'n afdeling.

De 'Blauwdruk Natuurpunt Herzele 2012 - 2022' is te downloaden op www.natuurpuntherzele.be.

EEN GEZOND SCHOON BESTEK MET ECOVER

minder schadelijke stoffen

Ecover afwasmiddelen bevatten geen persistente chemische stoffen die niet afbreekbaar zijn in de natuur. Bij conventionele afwasmiddelen ligt dit percentage doorgaans bij 0.8%. Dat lijkt misschien niet veel, maar dagelijks in contact komen met deze stoffen lijkt ons helemaal niet gezond.

natuurlijke ingrediënten

Ecover producten worden gemaakt op basis van water, mineralen en plantaardige ingrediënten. Deze laatste maken maar liefst 65% uit van de Ecover afwasmiddelen. Conventionele afwasmiddelen bevatten vaak slechts 35% plantaardige ingrediënten. Dat betekent dat zij veel meer petrochemische stoffen gebruiken. Bij Ecover vermijden we deze liever, want er is te weinig geweten over de impact op de gezondheid. Daarom zijn we liever voorzichtig. Waarom zouden we niet voor plantaardige stoffen kiezen als ze bestaan?

water besparen

In één jaar tijd kan je 10852 badkuipen vol water besparen door met Ecover producten af te wassen. Dat is de hoeveelheid die nodig is om de milieu-impact van een conventioneel afwasmiddel te neutraliseren.

www.facebook.com/ecover.be
www.ecover.com

ECOVER

Korstmossen: een wereld apart!

~ Eddy Vervynck

Het verschijnsel symbiose is 450 miljoen jaar geleden ontstaan toen organismen het land gingen veroveren! In moerassen leefden soorten van het geslacht *Rhynia*, een soort primitieve oerplant. Ze moesten beletten dat hun bovengrondse delen uitdroogden. Uit onderzoek van fossielen van deze planten blijkt dat ze geen wortels maar rhizomen hadden die verbonden waren met schimmeldraden. De verschillende soorten korstmossen zoals we ze vandaag kennen dateren van 45 miljoen jaar geleden! Mossen en korstmossen zijn de pioniers van de kolonisatie van het land! Het zijn wonderbaarlijke 'survivors'. Ze komen voor op plaatsen waar geen enkele andere plant kan leven. We vinden ze zowel in de ijswoestijnen van de toendra's in Rusland, als op hete rotsen in de zon aan de Spaanse costa's!

Flavoparmelia caperata
met Trebouxia
400 X

Doorsnede van een licheen. (Bosschildmos *Flavoparmelia caperata*) foto: Karl Hellemans

Een korstmos, of beter gezegd een licheen, bestaat uit de samenwerking van een alg (groenwier of cyanobacterie) en de schimmeldraden van een zwam, meestal een zakjeszwam. De alg maakt via fotosynthese voedingsstoffen aan zoals suikers. De zwam zorgt voor opname van water en mineralen en beschermt de alg tegen uitdroging en UV-stralen. De zwam is steeds de dominante partner in de relatie. De zwam zorgt ook voor de voortplantingsstructuren en de algemene vorm van het korstmos. De alg in het korstmos is in 60 % van de gevallen een roestwier (*Trentepohlia* of *Trebouxia*). In 10 % van de gevallen is de alg een cyanobacterie of blauwwier, en in 30 % van de gevallen behoort deze tot een andere groep. Wereldwijd zijn er ongeveer 20 000 soorten. In

Vlaanderen alleen al komen 106 soorten voor op bomen. De interesse in korstmossen stijgt. Maar in vergelijking met Nederland, staat Vlaanderen nog in zijn kinderschoenen. In Nederland zijn werkgroepen reeds lang periodiek bezig km-hokken te inventariseren. Korstmossen hebben een reusachtig absorptievermogen. De grotere soorten worden daarom ook gebruikt in de parfumindustrie, om subtiele aroma's vast te leggen, (dit basisingrediënt noemt 'mousse de chène'). Datzelfde absorptievermogen maakt de korstmossen ook buitengewoon gevoelig voor verontreiniging van de lucht zoals voor zwavelverbindingen en ammoniak. Zwavelverbindingen ontstaan bij de verbranding van aardolieproducten. Ammoniak is een gevolg van o.a. intense veeteelt. Veel 'gele' korstmossen wijzen op vervuiling door ammoniak. Afwezigheid van korstmossen kan wijzen op vervuiling door zwaveldioxide. De meeste korstmossen kunnen daar niet tegen en sterven af. Door korstmossen of hun afwezigheid in kaart te brengen krijgt men een goed beeld van bronnen en regio's van luchtvervuiling. Dit wordt biomonitoring genoemd.

In de 18de eeuw leefde ene Charles Macintosh (jawel van de regenjassen). Zijn vader verdiende een fortuin met de purperrode verfstof 'Orseille'. Die werd gewonnen uit bepaalde korstmossen uit de Schotse hooglanden, aangevuld met ammoniak uit menselijke urine. Er waren toen nog geen toiletten. De urine werd door de werknemers van de Macintosh-fabriek opgehaald, per dag meer dan 10 000 liter! Deze markt stortte echter in, niet wegens gebrek aan urine... maar omdat het modebeeld veranderde. Zwart was plotseling de mode!

In 1870 waren er 17 fabrieken in Zweden, die 1 miljoen liter alcohol maakten op basis van *Ramalina* (melig takmos - *Ramalina farinacea*). Dit korstmos is rijk aan suikers, waarmee alcohol kan gestookt

Melig takmos *Ramalina farinacea* foto: Karl Hellemans

worden. Het lage rendement en het probleem om voldoende korstmossen te hebben zorgde voor een vroegtijdig einde van deze industrie.

Platte citroenkorst Caloplaca aurantia f: Eddy Vervynck

De meeste korstmossen groeien heel traag, 1 tot 1,5 mm per jaar. Hoe slechter de luchtkwaliteit, hoe trager het korstmos groeit, als het al niet afsterft! Tussen 1950 en 1980 groeiden in sommige gebieden in Vlaanderen bijna geen korstmossen meer, als gevolg van zwaveldioxide (zure regen). Sinds de jaren '80 is er een merkbare verbetering, maar laat ons niet te euforisch zijn! De luchtconcentraties van koolstofdioxide en methaan stegen de laatste honderden jaren ongewoon snel. Dit wordt duidelijk wanneer we de huidige niveaus vergelijken met deze uit het verleden op basis van de concentraties in luchtballen, gevangen in ijs in eeuwig koude plaatsen zoals Antarctica en Groenland. De concentraties bleven stabiel tussen 10 000 en 300 jaar geleden. Daarna begonnen de CO₂ en CH₄ concentraties te stijgen tot meer dan het dubbele. De slechte luchtkwaliteit maakte zijn eerste slachtoffers. In Engeland ontstond het begrip 'smog'. Voor en tijdens zittingen van het parlement in Londen mocht men geen kolen meer stoken om de huizen te verwarmen. Vanaf het begin van de jaren '80 werd ontdekt dat ammoniak in de lucht t.g.v. intensieve veeteelt effect op korstmossen heeft. De ammoniak maakt bomen met een zure schors (bv. zomereik) minder zuur, waardoor de zogenaamde zuurminnende soorten in de verdrukking komen.

In 2011 vond in Gent – Bourgoyen een cursus 'korstmossen op bomen' plaats onder leiding van Dries Van den Broeck, werkzaam in de Nationale Plantentuin van

België als lichenoloog en secretaris van de VWBL, de Vlaamse Werkgroep Bryologie en Lichenologie, (alle info is terug te vinden onder de site van www.plantenwerkgroep.be). Ook Hans Vermeulen één van die Vlaamse pioniers voor mossen en korstmossen, geeft regelmatig cursussen. De belangstelling voor deze cursussen toont aan dat steeds meer mensen geïnteresseerd zijn in deze bijzondere levensvormen die korstmossen toch zijn. Ze behoren tot de oudste levende wezens van onze planeet en groeien op plekken waar een mens het niet uithoudt.

Wil je meer weten over (korst)mossen, word dan lid van de VWBL (de Vlaamse Werkgroep Bryologie en Lichenologie). Dan ontvang je de volledige kalender met verslagen en excursies voor slechts 10 euro per jaar. Voor meer info stuur je een mailtje naar ons gekend adres info@deinzeplus.be of kijk op www.plantenwerkgroep.be. Op 9 november is er een inventarisatie in Lozerbos. Afspraak om 9u30 op de parking van 'De Zandvlooi', Passionistenstraat 48, 9770 Kruishoutem. Verantwoordelijke Dries Van den Broeck.

Lichenologen aan het werk foto's: Eddy Vervynck

Met dank aan Dries Van den Broeck voor het nalezen en corrigeren.

www.eurabo.be

bio-ecologische bouwmaterialen
voor energiezuinige houtbouw

Het keurmerk voor
verantwoord
bosbeheer

Ronse - Gent | tel + (0)55 23 51 40 | info@eurabo.be

Sleedoorn, maagdelijke betovering

~ Frederik Dierickx, NP Herzele

De winterse wandelingen lopen op hun einde. We mogen zeggen dat de lente in aantocht is. In de natuur merken we dit aan tal van zaken maar er zijn toch 'klassiekers'. Denken we hier maar aan de terugkeer van onze zwaluwen, de eerste paasbloemen in de tuin, de eerste lammetjes. Bij ons in de Vlaamse Ardennen is er wel een aankondiger van de lente die niet weg te denken is uit onze natuurgebieden en open landschappen. De *Prunus spinosa* oftewel de sleedoorn.

Johan De Neve

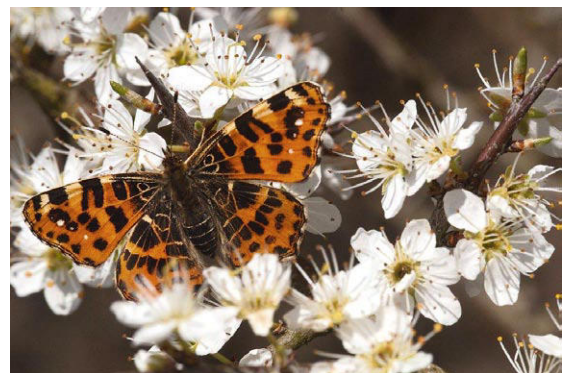
Sleedoorn

Zeer vroeg in het voorjaar, als de winter nog niet echt is weggetrokken, zie je de witte bloesem van de sleedoorn als reuzensneeuwvlokken op de takken liggen. In kwakkelige lentes vallen de sleedoorns niet zo op, omdat bij aanhoudend vochtig weer de bladeren al tussen de bloemen verschijnen. Maar in een helder voorjaar springt de sleedoornbloesem in het oog en verbaas je je erover dat er eigenlijk zoveel van die struiken in onze regio zijn. Als priemende witte zwaarden steken ze naar alle kanten en geven de lente een maagdelijke betovering. De sleedoorn is een struik die zich rijkelijk vertakt en een dicht struweel kan opleveren. Het is deze groeivorm met de overvloedige aanwezigheid van doorns, die model heeft gestaan voor het sprookje van Doornroosje (opgetekend door de gebroeders Grimm). Niet een rozenstruik, zoals de naam van het sprookje lijkt aan te geven, maar de wat minder poëtische sleedoorn werd namelijk in de Middeleeuwen veel toegepast als haag en afscherming van huis en hof. In het sprookje gaat het aldus: "rondom het slot begon een doornhaag te groeien die elk jaar hoger werd en ten

slotte het hele slot omgaf en er bovenuit groeide, zodat er niets meer van te zien was, zelfs de vlag op het dak niet meer." Bij de sleedoorn spreken we van takdoorns, een houtige vergroeiing van de plant tot scherpe punt zoals we deze ook zien bij de meidoorn. Anders dus dan de stekels die we op bramen en rozen vinden als uitstulpingen op de stengels.

De bessen blijven tot in de herfst aan de plant en zijn op hun best na de eerste vorst. Het is de kou en niet de zon, die de laatste zet tot rijping geeft! Dan komt er een wittig waslaagje over de vrucht heen en begint hij er appetijtelijk uit te zien. De sleedoorn neemt dus de tijd om het licht vanaf het vroege voorjaar tot in de late herfst op te nemen en te vertalen in zijn gezonde sappen. 'Geconcentreerde zomerzon', zo zou je deze bessen kunnen noemen en het is niet verwonderlijk dat de consumptie ervan zieken doet aansterken, bleke en lusteloze kinderen wat meer levenslust geeft en zogende moeders wat extra vitaliteit aanreikt. De bessen worden ook gebruikt in allerhande likeuren en ook in bier. Brouwerij De Ryck uit Herzele gebruikt sleedoorn in zijn "Steenuilke", een ondertussen welbekend bier van hoge gisting.

De sleedoorn is oertypisch voor onze Vlaamse Ardennen maar hoort in bijna geheel Europa thuis, met uitzondering van het noorden. De soort ontkiemt makkelijk op plaatsen langs beken en rivieren waar langs meanders bomen zijn omgevallen. Hij groeit op allerlei bodemsoorten maar mijdt veen en arme zandgronden. Op kalkhoudende grond is hij een algemeen voorkomende soort, ook in secundair struweel na het kappen van bos. De struik groeit voornamelijk in houtwallen, houtkanten, holle wegen

Landkaartje op sleedoorn

foto: Ingrid Piryns

en bosranden. Het is een soort die voorkomt in lichte eiken-haagbeukbossen en essen-iepenbossen en dan vooral aan de bosranden. Hij maakt krachtige worteluitlopers en kan uitgebreide doornige

struwelen vormen. De reden bij uitstek waarom hij geschikt is als heg en afscheiding.

Sleedoorn is, zo blijkt uit vondsten van pitten, hier al sinds circa 5000 v. Chr. aanwezig. Waarschijnlijk zijn de vruchten ook sindsdien veelvuldig door de mens voor consumptie verzameld. Het grote aantal verkoelde pitten wijst in ieder geval op een of ander gebruik. (nvdr: ook Ötzi, de ijsmummie van meer dan 5000 jaar oud, had sleedoornbessen bij zich).

Het is zeker mogelijk dat sleedoornhagen, wellicht gemengd met andere doornstruiken, al in de prehistorie gebruikt werden als afscheiding en veekering. Ongetwijfeld hebben veel van de huidige sleedoorngroeiplaatsen dan ook een cultuurhistorisch verleden. De sleedoorn gaf en geeft verder bescherming aan jonge boompjes zoals eiken, en werden om die reden soms door verordeningen beschermd. Als het bos ouder wordt en schaduwrijke bomen de overhand krijgen, sterft de sleedoorn af.

Ik denk dat we zo wel een andere kijk krijgen op deze klassieke lentebloeier. Behoud van oorspronkelijke sleedoornhagen is belangrijk. Ingevoerde variëteiten bloeien weken vroeger dan de echte inheemse exemplaren. Door de samenhang met bloemzoekende insecten is aanplant van autochtone sleedoorns in natuurgebieden aan te bevelen. Met Natuurpunt Herzele gaven we in 2012 al het goede voorbeeld met de aanplant van 200 exemplaren langsheen het Duivenbos. Dit jaar doen we verder. Laat de lente nu maar komen!

Bron: <http://www.plantaardigheden.nl/plant/beschr/wel/sleedoorn.htm>

Rosse vleermuizen gaan sterk achteruit

~ Pieter Blondé

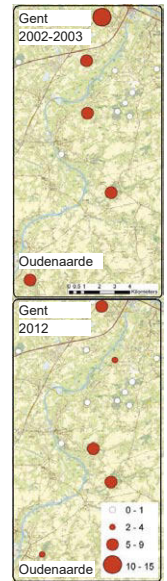
In Natuurpunt.focus van december 2012 stond een artikel over de achteruitgang van rosse vleermuis in de Scheldevallei tussen Gent en Oudenaarde. De rosse vleermuis is een grote soort, die vooral hoog boven moerasgebieden en langs bosranden jaagt. Ze brengen de zomer zowel als de winter door in holle bomen. Met het blote oog zijn ze onmiskenbaar en lijken ze op zeer grote gierzwaluwen. Met de bat-detector kan je ze luid en duidelijk horen bij 20 kHz.

In 2012 en 10 jaar eerder werden de bosgebieden aan de rand van de vallei geïnventariseerd door

elk bos met meerdere mensen te omringen en dan met behulp van batdetectors uitvliegende dieren te zoeken. Tijdens de inventarisaties in 2012 werden in totaal 32 rosse vleermuizen gevonden op een oppervlakte van 200 km². Op tien jaar tijd is het aantal dieren in het onderzochte gebied met ongeveer de helft verminderd. Twee van de zes kolonies zijn verdwenen en twee andere zijn veel kleiner geworden.

Rosse vleermuis f. René Janssen

Verder wijzen oude waarnemingen erop dat deze achteruitgang zich al een lange tijd doorzet. Zo telde Robert Jooris in 1975 35 uitvliegende rosse vleermuizen uit één boomholte in een kasteelpark te Melle. In Melle en in andere kasteelparken in de Scheldevallei worden er nu nog nauwelijks waargenomen. Het artikel gaat verder op zoek naar welke factoren deze sterke achteruitgang zouden kunnen verklaren.

Ook tussen Oudenaarde en Kluisbergen zijn er oude waarnemingen van rosse vleermuizen. Zijn ze er nog? Hoeveel zijn er nog? Kunnen we maatregelen treffen om ze te behouden? Het is leuk en relatief eenvoudig om 's avonds rosse vleermuizen te zien vliegen en determineren. Soms vliegen ze net voor zonsondergang al uit. Wie gaat ze zoeken? Als je met verschillende mensen samen wilt zoeken, neem dan contact op met david.galens@skynet.be of desmetnorbert@hotmail.com.

Referentie: Dekeukeleire D., Galens D. & Blondé P. 2012. Rosse vleermuizen gaan sterk achteruit. Natuurpunt.focus december 2012: 168-169.

Hoeveel zijn er nog?

~ Norbert Desmet

W e zijn wat de tel kwijt bij de vogels, ik probeerde verleden jaar een heel jaar roodborsttapuiten te tellen, maar het lukte niet... reden: er waren er waarschijnlijk geen meer. Er was even hoop in de Scheldemeersen, maar elders zijn ze blijkbaar verdwenen. En geelgorzen, echt steeds dunner gezaaid, maar misschien verscholen ergens in de Vlaamse Ardennen overleeft nog een clustertje broedvogels? En de huiszwaluw... En zo kunnen we doorgaan. Gaan we een soort van het jaar kiezen of gaan we een inspanning doen om wat nog bij ons broedt in de databanken van Natuurpunt en waarnemingen.be op te slaan? Uiteraard met de nodige reserves om geen stropers en vogelvangsters om slechte gedachten te zetten.

Roodborsttapuit foto: Marc Espeel

Er zijn soorten waarmee het goed gaat, kuifmezen bv. zaten deze winter aan te schuiven op een paar voedertafels in stadstuinen, broeden ze in onze nieuwe parklandschappen met hun coniferen? Boomklevers kunnen volgen, zwarte mezen wie weet. Ook in uw tuin of straat is er altijd iets het melden waard, zeker wat mussen betreft: zijn ze er nog of niet, we zouden het voor grote delen van ons werkingsgebied niet weten en dat is toch jammer. Met andere woorden, dit is een warme oproep om de komende maanden in de broedperiode op uw tochten te voet, met de fiets of zelfs met de wagen,

te noteren wat in uw buurt nog rondvliegt. Kievitje aan het baltsen? Torenavalk regelmatig op de draad? Nog een kneutje, broedverdacht? Een grote lijster een paar weken in de boomgaard? Allemaal de moeite, want zo alleen kunnen we het weten, 'meten is weten' ook hier. Zo wordt ook af en toe een zeldzamere broedvogel ontdekt en... dat geldt uiteraard ook voor planten, insecten, amfibieën enz.

Voor de 'gevorderden' in het vogels kijken is het misschien de uitdaging om eens te focussen op een paar moeilijker soorten om de stand van zaken te kennen. Keuze genoeg, kleine bonte specht, sperwer, matkop... Deze laatste is geen gemakkelijke soort als we op de zang moeten afgaan want de periode daarvan is kort en relatief vroeg. Daarentegen staat de typische klagende roep die de soort herkenbaar maakt. Er is nogal wat meningsverschil over de matkop, een soort die vroeger in het hele afdelingsgebied algemeen (Scheldemeersen) tot niet zeldzaam (vochtige bossen) was. Nu weten we het eigenlijk niet goed: de soort gaat in heel NW - Europa achteruit, bij ons komt ze hier en daar nog voor. Ik lees in Dendriet, onze tegenhanger van Meander in de Denderstreek dat ze ook daar bezorgd zijn om de soort. In 2010 kwamen ze tot 28 territoria, overwegend in het zuiden van de Denderstreek. Elders is het koffiedik kijken en ze schatten voorzichtig tussen de 75 en 100 koppels voor het ganse afdelingsgebied, wat erg gevleid lijkt. Immers, in Vlaanderen wordt sedert de atlas van 1973-77 de achteruitgang geschat op 70%. Aangezien de matkop vaak zijn leefgebied deelt met de nachtegaal, spelen mogelijk dezelfde factoren een rol bij de terugloop. Naar de oorzaken is het als zo dikwijls gissen: de banalisering van ons landschap, verdwijnen van vochtige gebieden en zacht hout voor hun voedsel en nestplaats (wilgen), toename van de andere mezen of predatie door spechten en marters... Merkwaardig was dat in de Brenne waar het ideale biotoop overvloedig aanwezig is, de soort al sedert vele jaren ontbreekt. Daar schrijft een Franse ornithologe dat toe aan de klimaatsverandering: de soort noemt niet voor niets *mésange boréale*, zei ze, ze schuift gewoon op naar het noorden, of naar de bergtoppen (*Parus montanus*), 't is hier al lang te warm!

Registreren van uw waarnemingen loont de moeite, ter compensatie biedt waarnemingen.be je in kijkt op het nationaal verloop. De eerste grutto arriveerde en ik wist het direct, vanuit mijn zetel...

Nog niet geregistreerd? Doen: www.waarnemingen.be, rechtsboven registreer = je geeft je gebruikersnaam, je echte naam, je provincie en je e-mailadres. De gebruikersnaam moet uniek zijn, minimaal 5

letters en geen spaties of punten. Je kan van heel Vlaanderen waarnemingen invoeren maar ook bekijken zowel van vogels als van paddenstoelen, vlinders enz. Er is een regionaal scherm te vinden onder www.vwg-vlaamseardennenplus.be.

Een mooi medium, uiteraard met de nodige omzichtigheid te gebruiken, zo kunnen kwetsbare soorten vervaagd worden of pas veel later gemeld. Maar we moeten een vinger aan de pols houden met gewone soorten in de natuur, daarom deze oproep met de lente in zicht.

Vrijlating bosuil in het Kluisbos!

~ Robin Vanheuerswyn

Zaterdag 9 februari '13 kreeg een herstelde bosuil opnieuw de vrijheid in het Kluisbos. Het dier was ter verzorging binnengebracht bij veearts en Natuurpunter Philippe Moreaux uit Ronse. Patrick Verbeke uit Ruien nam het herstel van het uitgeputte dier op zich. De bosuil had vastgezetten in een schoorsteen nabij het Muziekbos.

Herstelde bosuil als didactisch materiaal f. Peter Malaise

Eénmaal hersteld was de start van de Bosuilentocht op de Kluis het uitgelezen moment voor de vrijlating. Norbert Desmet en Willy Aelvoet gebruikten de bosuil als levend didactisch materiaal bij hun boeiende inleiding. Thijs Lietaer gaf de vogel nog een ring en had de eer de vogel 'in de lucht te gooien'.

Het onmiddellijke alarm van de vogelwereld zal de vele belangstellenden nog lang bijblijven... wat een paniek in het bos. De kranten en AVS-TV zorgden voor een mooie reportage.

Plant eens een Roland

~ Norbert Desmet

Op de Kluisberg woont Marc Verstraeten, goed bekend bij de oudere generatie en bekend met de oudheid, en zelf al bij leven een monument! Ik denk dat het van hem was dat ik eerst hoorde dat er ooit wijngaarden waren in de streek, uiteraard op de zuidhellingen van zijn geliefde berg, waarvan hij alle archeologische vondsten nog perfect uit het hoofd weet. Achteraf bleek dat er ooit wel meer wijngaarden waren in Vlaanderen en daar zaten de Romeinen allicht voor wat tussen, ze moesten toch eens proberen in hun vrije tijd, tussen de veldslagen door, of hun druifjes het hier ook deden. Later waren monniken daar ook bedreven in en nu er is zelfs een ware revival. Ja, richting Zuid Limburg, maar veel meer en minder geweten is dat ook Heuvelland al talrijke wijngaarden bezit. En uiteindelijk verschillen de hellingen daar nauwelijks van onze...

Ook de Vlaamse Ardennen hebben dus hun druivensoort: de Roland, tenminste als de wind wat goedzit, want wie zal of wil het proberen? In ieder geval bleef waarschijnlijk een oude soort op de Edelareberg gespaard van de Franse vernietigingsdrang ten tijde van Napoleon, die toen al de Franse wijn als uniek wilde behouden en daarom alle wijngaarden hier vernietigde. De soort is blijkbaar genoemd naar Roland Messiaen, de man die de aandacht trok op zijn vondst. Het is wellicht een vergeten wijnstok op de Edelare, en die liet hij onderzoeken. Men kon blijkbaar teruggaan tot 1500, historisch interessant, maar nog merkwaardiger is dat de soort hier goed groeit, goed vruchten draagt en vooral ziekteresistent is in onze streek. De smaak is muskaatachtig, de kleur merkwaardig: wit met rode blos en als afstamming van de oudste scheut te koop bij **boomkwekerij De Bock** te Oudenaarde.

En daarmee moet ik denken aan onze goede vriend Gust Schamelhout, die ooit bij een waarneming van cirlgors op de zuidelijke helling van de Kluisberg nonchalant zei: 'dat is niet verwonderlijk want ooit lagen hier wijngaarden'. Zou de cirlgors weerkeren als we weer wijngaarden aanlegden... een toekomstig project misschien???

Uw reclame in Meander bereikt 2600 leden-gezinnen in de regio Vlaamse Ardennen *plus* en meer dan 250 sympathisanten over gans Vlaanderen
Geïnteresseerd? Contacteer voor meer inlichtingen één der redactieleden (zie colofon)

KIES VOOR BIO-GROENTE- EN FRUITPAKKETTEN

- eigen teelt
- akkervers
- seizoensgebonden
- 15 afhaalpunten (depots)

OF BEZOEK ONZE HOEVEWINKEL

- dagelijks verse groenten en fruit
- dagvers biologisch brood en gebak
- biologische zuivelproducten en vleesvervangers
- herboristerij en natuurzuivere verzorgingsproducten

Openingsuren hoevewinkel: ma, di, do, vrij: 10u-13u en 15u30-18u30
woe: 13u30-18u30, zat : 9u-17u

Voor meer info, surf naar:
www.gastvrijeaarde.be
www.blauwkasteel.be

BLAUW KASTEEL

TUINAANLEG EN -ONDERHOUD

alle snoeiwerken
ook verlagen van bomen

MICHAEL BEKAERT

Ganzendam 9 - 9890 Vurste
Tel: 0497/43.01.79

Office Partners

méer dan **complete** kantoorinrichting

gratis catalogoog
& info folder
professioneel advies op maat

<http://www.officepartners.be>
e-mail: officepartners@skynet.be

Doornikstraat 8 - 9700 Oudenaarde
Tel: 055/30.41.13 - Fax: 055/30.91.13

Jan FRANCOIS
Landmeter-expert

Gentse Steenweg 138
9620 Zottegem

09/361 03 00
Jan.francois@telenet.be
www.aardbol.be

BEATRIJS
boeken, boeken & boeken

www.beatrijs.be

BOEKHANDEL

Nederstraat 42 - Hoogstraat 37
9700 Oudenaarde

Tel: 055/31.44.77
Fax: 055/30.03.45

Dierenartsenpraktijk 'Blauwesteen'

Dierenartsen De Pourcq Bernard
en Moreaux Philippe

Blauwesteen 43 te 9600 Ronse

www.dierenartsenpraktijkblauwesteen.be
tel: 055/21.38.19

uit sympathie

LE ROY RINASSUR BVBA

Warandestraat 17, 9810 Nazareth
Tel: 09/385.44.60 - 09/385.61.32
e-mail: leroy@rinassur.be

verzekeringsmakelaar nr. 13839

**ALLE BELEGGINGEN - LENINGEN
VERZEKERINGEN**

ELEKTRONICA
ontwerp - productie - consulting

Alle info: info@pvsted.com of tel.055/49.60.12
na afspraak: Neerstraat 28, Nederzwalm

+ ZAKLAMPEN
merk **FENIX**
Volledige gamma op: www.fenix-nederland.nl

**Boomkwekerij
DE BOCK LV**

Wij zijn specialisten in
Sierheesters, Rozen, Bamboes,
Vaste planten, Coniferen, Sierbomen,
Haagplanten, Fruitbomen

Pelikaanstraat 89
9700 Oudenaarde - Nederename

Tel: 055/30.24.80 (bedrijf)
Fax: 055/31.35.83

DEplus: Natuurpunt afdeling Deinze-plus
GZ: Natuurpunt afdeling Groot Zingem
HRZ: Natuurpunt afdeling Herzele
HOU: Natuurpunt afdeling Houtem
IWG: Invertebratenwerkgroep Lampyris
JNM: Jeugdbond voor Natuur en Milieu
KBE: Kern Werkgroep bos t'Ename
KRB: Kern Rondom Burreken
MOW: Milieufrent Omer Watzet
NWB: Nationale Werkgroep Botanie
NWG: NatuurstudieWerkGroepen Vlaamse Ardennen plus
OD-WP: Natuurpunt afdeling Oudenaarde- Wortegem-Petegem
PWG: Plantenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus
PAWG: Paddenstoelenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus
RLVA: Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen
RO: Natuurpunt afdeling Ronse
SL: Natuurpunt afdeling Schelde-Leie
SV: Natuurpunt afdeling Scheldevallei
TW: Trage Wegen zwv
VA: Natuurpunt afdeling Vlaamse Ardennen
VA-plus: Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus
VUB: Vrienden van het Uilenbroek
VWG: Vogelwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus
WMBV: Werkgroep Maarkebeekvallei
WMBV: Werkgroep Maarkebeekvallei
ZV: Natuurpunt afdeling Zwalmvallei
ZWG: Zoogdierenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus

Donderdag 4 april 2013

■ **OD W-P+ IWG: Relatie paddenstoelen en viezebeestjes.** Gidsen: André Wandels, tel. 09/383.66.25 ritadeclercq@gmail.com en Etienne Colpaert tel 09/386.63.90 etienne.colpaert@telenet.be. Samenkomst om 20u in het Liedtskasteel, Parkstraat 4 te Oudenaarde. Wat hebben paddenstoelen nu in hemelsnaam met viezebeestjes te maken? Kom luisteren naar André en Etienne en je zult versteld staan welke beestjes er allemaal gebruik maken van paddenstoelen! Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 6 april 2013

■ **DEplus + VWG: cursus 'leren kijken naar vogels': excursie 3 - wandeling in Olsene.** Op zoek naar vogels in meerdere biotopen. Gidsen: Dimitri Van de Populiere en Etienne Colpaert. Start om 9u30 aan de parking van het voetbalplein, Grote Steenweg in Olsene (tegenover kasteel). Tijdens de wandeling bezoeken we verschillende biotopen (park, dreef, wijk, open ruimte...) met aandacht voor de aanwezige vogels. Einde voorzien rond 12u. Meer info: zie 19 feb. Meebrengen: goede wandelschoenen, verrekijker, vogelgids.

■ **NWB: Plantenstudiedag van voorjaarsbossen te Opwijk.** Gids: Andre Van den Bergh, tel. 052/35.05.18; gsm 0472/68.83.35. Samenkomst aan het station van Opwijk (Stationsstraat 64) om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhokken D4.42.41 en D4.43.13, met de vroege voorjaarsflora, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Liefhebbers uit onze regio kunnen kostendelend meerijden (contact nemen met Karel De Waele, 09/386.45.60 of via mail karel.de.waele@skynet.be.

Zondag 7 april 2013

■ **ZV: cursus 'natuur in je tuin' - Module 3: bijenexcursie en bijenhotelletje bouwen.** Lesgever Joeri Cortens. Om 14u in de Boembekemolen, Boembeke 18 te Brakel (Michelbeke). Meer details zie 16/01/2012.

■ **HRZ: Voorjaarswandeling in het Duivenbos.** Gidsen: Frederik Dierickx en Dirk Noël. Samenkomst om 9u30 aan de Oude Steenbakkerij, Kauwstraat 103, Sint-Lievens-Esse. We hebben vooral aandacht voor de voorjaarsbloei, die het in deze periode klaar moeten spelen om al te bloeien voor de bomen en struiken in blad komen. Hoe ze dit doen wordt ons verteld door de gids van dienst. Einde om 12u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgids; www.natuurpunt.be/herzele.

Zaterdag 13 april 2013

■ **KBE: Werkdag in het bos t'Ename.** Begeleiders:

Guido Tack, tel. 0474/90.02.30 en Pieter Blondé, 0488/36.22.79. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Elke laatste zaterdag van de maand is het verzamelen gebleden om vele klusjes te doen in het natuurreservaat Bos t'Ename. In de wintermaanden wordt er voornamelijk gekapt, in de zomermaanden voornamelijk gemaaid. Brandhout wordt verdeeld onder de deelnemers. Meebrengen: Hakmes/bijl en/of motorzaag, werkhandschoenen, laarzen. Einde omstreeks 17u.

■ **HOU: Zoogdierenwandeling.** Gids: Vercayie Diemer. Samenkomst om 19u30 aan het Marktpllein St-Lievens-Houtem. Kleine zoogdieren als muizen, ratten en spitsmuizen behoren tot de meest voorkomende zoogdiersoorten in Vlaanderen. Toch is de informatie over het voorkomen van deze soorten beperkt. In het kader van het 'Jaar van de muis' van de Zoogdierenwerkgroep van Natuurpunt startte ook Natuurpunt Houtem met een eikelmuisproject om deze bedreigde soort meer kansen te geven. Tijdens deze avondwandeling onder de deskundige leiding van zoogdierenspecialist Vercayie Diemer gaan we dieper in op de boeiende wereld van de zoogdieren, gaan we op zoek naar zoogdieren in Cotthembos en worden ook het eikelmuisproject en de eerste resultaten besproken. Meebrengen: wandelschoenen, eventueel zaklamp. Einde omstreeks 22u30.

Zondag 14 april 2013

■ **OD W-P +VWG: Vroegemorgenzangtocht te Oudenaarde.** Gids: André Wandels, tel. 09/383.66.25. Samenkomst om 6u15 aan de vrije parking aan de vestingen te Oudenaarde (einde van Minderbroederstraat). We luisteren en genieten van de vogelzang van de eerste boodschappers van de lente. In dit deel van de lente zijn al meer soorten vogels terug van het verre Zuiden. Ideaal dus voor de beginnende vogelliefhebber om kennis te maken met een paar nieuwe vogelwijsjes. Einde omstreeks 9u. Meebrengen: laarzen, verrekijker. Zie ook 20 mei.

■ **DEplus + VWG: vogelgeluiden voor dummies.** Gidsen: Koen Bilcke, tel 0473/81.43.58 en Etienne Colpaert i.s.m. Stad Deinze. Samenkomst aan het St-Poppoplein in Deinze om 9u30. Welke vogel zingt nu iedere morgen aan je slaapkamervenster? En hoe klinkt nu de koolmees? Tijdens deze wandeling concentreren we ons op een achttal veel voorkomende vogels en leren we spelenderwijs hun zang kennen. Geschikt voor families en beginners. Meebrengen: goed schoeisel, eventueel vogelgids, verrekijker. Einde rond 11u30.

■ **OD W-P: Voorjaarswandeling in Bos t' Ename met specifieke aandacht voor de voorjaarsflora.** Gids: Sylvie Decoster, tel. 0472/25.43.10. Samenkomst om 14u aan het Provinciaal Archeologisch Museum (PAM), Lijnwaadmarkt 20 te Ename. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: loep, evt. flora.

■ **VA+ WMBV: Gezinswandeling in de Maarkebeekvallei.** Gids: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10. Samenkomst om 14u aan de kerk van Maarke voor een natuurwandeling in de Maarkebeekvallei met speciale aandacht voor de voorjaarsbloei in het Eeckhoutbos en het Longkruidbosje. De Maarkebeekvallei strekt zich uit over de gemeenten Oudenaarde, Maarkedal en Horebeke en is grotendeels gelegen op de noordelijke (steile) flank van de Maarkebeek en doet denken aan de landschappen van Valerius De Saedeleer. Einde om 17u. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen, verrekijker.

■ **ZV: Wilde bijen inventariseren.** Gidsen: Diederik Volckaert, tel. 0475/64.41.93. Samenkomst om 14u aan het kapelletje langs de Vlamme, ingang in de straat Steenberg, Zottegem. Samen met specialisten gaan we op zoek naar welke wilde (solitaire) bijen er zoal voorkomen in de Steenbergse bossen. Dit is geen gewone wandeling, maar iedereen met interesse in solitaire bijen en hen wil leren kennen, is welkom. Einde om 17u. Meebrengen: aangepaste kledij, een vlindernetje en bijenboek als je dat hebt.

Woensdag 17 april 2013

■ **ZV: cursus 'natuur in je tuin' – Module 4: Vogelzang in de tuin.** Lesgever Koen Leysen. Om 20u in 't Verval, Gentse Steenweg 137, Zottegem (Grottenberge). Meer details zie 16/01/2012.

Zaterdag 20 april 2013

■ **NWB: Plantenstudiedag in het Bois de Bara.** Gids: Luc Allemeersch, tel. 02/361.60.54. Samenkomst aan de kerk van Bois-de-Lessines (Place de Bois-de-Lessines) om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhokken F3.25.14 en 23, met voorjaarsflora in het Bois de Bara, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Liefhebbers uit onze regio kunnen kostendelend meerijden (contact nemen met Karel De Waele, 09/386.45.60 of via mail karel.de.waele@skynet.be).

■ **GZ: tienjarig bestaan Natuurpunt Groot-Zingem.** Natuurpunt Groot-Zingem bestaat 10 jaar. Dit vieren we met een tocht op de Schelde met de milieuboot. We vertrekken om 13u30 in Oudenaarde, Scheldekant, stroomafwaarts sluis. Om 17u30 leggen we aan in Merelbeke. kostprijs 10 euro voor volwassenen, 5 euro voor kinderen tot 12 jaar. Inschrijven bij ed.vandenabeele@skynet.be inschrijving is pas geldig na betaling op rekening BE65 5230 8016 2996 en Zingemse leden hebben voorrang. Zie ook de aankondiging op blz. 31.

■ **ZV: cursus 'natuur in je tuin' - Module 4: herkennen van vogelzang in Bevegem en Domein Breivelde.** Lesgever Koen Leysen. Om 18u aan inkom zwembad, Zwembadstraat 1, Zottegem (Bevegem). Meer details zie 16/01/2012.

Zondag 21 april 2013

■ **PWG + ZV: Planteninventarisatie in de Steenbergse bossen, Zottegem** (deelgemeente Erwetegem). Gids: Heidi Demolder, tel. 0476/40.34.52. Afspraak om 10u, ter hoogte van de Kapel in De Vlamme, Sint-Goriks-Oudenhove. Einde omstreeks 13u. Meebrengen: laarzen, eventueel loep en flora.

Donderdag 25 april 2013

■ **HRZ: Risicoplanten voor mens en dier.** Voordracht door Prof. Marcel De Cleene. Locatie: Zaal 't Hoefijzer, Heilig Hartplein, Woubrechtgem (Herzele). De voordracht begint om 20u. Hoe het gesteld is met de gevaren van giftige planten voor mens en dier wordt u uitgelegd door prof. Marcel De Cleene, botanicus en schrijver. Het gaat hier niet over een droge opsomming van giftige planten. De planten worden immers in hun cultuurhistorische context besproken (mythologie, volksgeneeskunde, volksgebruik, rituelen, symboliek). Bv: de giftige laurieriker werd vroeger gebruikt om aan pap het aroma van amandelen te geven, vandaar hun Vlaamse volksnaam: 'paplaurier'. De giftig taxus was ook al bij de Grieken, Romeinen en Kelten een vereerde dodenplant. De giftige buxus is opgenomen in een christelijk ritueel (Palmzondag). De zaaddozen van de slaapbol gebruikte het volk als slaapmiddel bij kindjes, vandaar hun Gentse naam 'holuizekes' (holle huisjes), enzovoort. Inkom: 3 euro voor leden, 5 euro voor niet-leden. www.natuurpuntherzele.be.

Zaterdag 27 april 2013

■ **KBE: Werkdag in Bos t'Ename.** Begeleiders: Pieter Blondé, 0488/36.22.79 en Guido Tack, tel. 0474/90.02.30. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Voor details zie 13 april. Einde omstreeks 17u.

■ **PAWG + OUD W-P: Determinatietocht voor paddenstoelen in Domein de Ghellinck te Elsegem.** Afspraak om 13u45, Kortrijkstraat 70, Elsegem. Bij ongunstige omstandigheden, bijv. langdurige droogte, kunnen tochten gewijzigd of geannuleerd worden. Wie geïnteresseerd is en nog niet op de maillijst voorkomt, geeft best zijn adres door aan Eddy Saveyn (eddy.saveyn@gmail.com of 09/380.03.00) en ontvangt dan ongeveer een week vóór de uitstap nog een uitnodiging. Einde omstreeks 17u.

Zondag 28 april 2013

■ **DEplus: Vroege ochtendwandeling te Grammene.** Gidsen: Koen Bilcke, tel 0473/81.43.58 en Etienne Colpaert. Samenkomst aan de kerk van Grammene om 6u15. Wandeling langs de oude Leiearm en open vlakten op zoek naar vogelzang. Meebrengen: goed schoeisel, vogelgids, verrekijker. Einde rond 9u30.

■ **PWG+ VA: Studie van de voorjaarsflora en plantendeterminatie voor beginners in het Bos Ter Rijst.** Gids: Dirk Fiers, tel. 0494/39.52.97. Afspraak om 10u aan de parking Bosgat, Bosgatstraat te Schorisse. Dit bos biedt een ganse waaier van opvallende en interessante voorjaarsflora. Einde omstreeks 13u. Meebrengen: laarzen, eventueel loep en flora.

■ **RO: Voorjaarskruiden in de Pyreneeën met proeverij.** Gids: Philippe Moreaux, tel.0476/49.24.61; e-mail: moreauxphilippe1951@gmail.com. Samenkomst om 14u aan Hof Ter Guchten, Rotterij 278 te Ronse. Meebrengen: laarzen, verrekijker. Aansluitend op de wandeling rond 17u: proeverij van gerechten met voorjaarskruiden. Deelname in de kosten: 5 euro/persoon. Begeleiding: Jeannine Tassyns tel 0468/10.88.59 e-mail: j.tassyns@telenet.be Einde voorzien rond 18u.

■ **ZV: Familie wandeling in de Steenbergse Bossen.** Gidsen: Chris Nuyens, tel. 0495/67.96.15 en Diederik Volckaert, tel. 0475/61.41.93. Samenkomst om 14u aan het kapelletje langs de Vlamme, ingang in de straat Steenberg, Zottegem. Dit is een wandeling voor iedereen waarbij de gidsen tijdens de wandeling door het gebied zullen vertellen wat er allemaal gebeurt en leeft in het natuurgebied. Einde om 17u. Meebrengen: aangepaste kledij en schoenen.

Woensdag 1 mei 2013

■ **HRZ: Kwikstaartwandeling met ontbijt in Sint-Lievens-Esse.** Gidsen: Dirk Noël en Frederik Dierickx. Samenkomst om 8u30 aan De Kollebloem, Doornstraat 30, Sint-Lievens-Esse voor het ontbijt. Aanvang wandeling om 9u30. De dag beginnen we met een lekker bio ontbijt op De Kollebloem. Daarna een prachtige wandeling langs akkers en weiden op zoek naar de kwikstaart, graspieper, leeuwerik en Kievit. Tussendoor een woordje over landbouw en natuurbeheer. Einde om 12u30. Meebrengen: laarzen of wandelschoenen, verrekijker, vogelgids. www.natuurpunt.be/herzele.

Zaterdag 4 mei 2013

■ **NWB: Plantenstudiedag te Emblem.** Gids: Kristine Wuylts, tel. 03/481.94.79. Samenkomst aan de kerk van Emblem (De Voortstraat 8) om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in uurok C5.42, met reservaten langs de Kleine Nete waar zomerklokjes voorkomen, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Liefhebbers uit onze regio kunnen kostendelend meerijden (contact nemen met Karel De Waele, 09/386.45.60 of via mail karel.de.waele@skynet.be).

Zondag 5 mei 2013

■ **Ontbijt en ochtendwandeling in het stadsbos Deinze.** Vertrek op twee tijdstippen: ofwel om 7u aan De Ceder, Parijsestraat 34, Astene-Deinze, gevolgd door ontbijt (einde omstreeks 10u). De tweede mogelijkheid is eerst ontbijt in De Ceder om 8u15 gevolgd door de natuurwandeling. Einde omstreeks 11u. Wij gaan o.l.v. een natuurgids op zoek naar de lente in het nieuwe bos nabij Nieuwgoed te Parijs en bewonderen er de galloways-runderen in het ochtendgloren. Inschrijven voor het ontbijt via info@stadsbosdeinze.be of via Wim Bracke, tel. 09/380.01.03. Zie ook www.stadsbosdeinze.be. Organisatie: Samenwerkingsverband Stadsbos Deinze. Kaarten ontbijt kosten: volwassen 9,50 euro, kind. –12 jaar: 6 euro en 29 euro voor gezinskaart.

Woensdag 8 mei 2013

■ **VWG +SL: Bijeenkomst van de Vogelwerkgroep in het Stedelijk Centrum te Heurne, o.l.v. Paul Vandenbulcke, tel 0475/34.65.86.** Aanvang om 20u. Einde rond 22u30. Op deze bijeenkomst van de vogelkijkers uit de regio (of daarbuiten) zul je ongetwijfeld nieuwe zaken bijleren. Er worden enkele voorstellingen gebracht, die kunnen gaan over diverse thema's: determinatie, reisverslagen, projectresultaten,...

Dit zowel voor de beginnende vogelkijker als de meer gevorderde. De exacte inhoud maken we op voorhand bekend op ons forum www.natuur-forum.be --> Vlaamse Ardennen plus.

■ **ZV: cursus 'natuur in je tuin' – Module 5: Tuin vol vlinders en vlinderspel.** Lesgever Wim Veraghtert. Om 20u in 't Verval, Gentse Steenweg 137, Zottegem (Grotenberg). Meer details zie 16/01/2012.

Zondag 12 mei 2013

■ **RO: Voegemorgen-vogelzangtocht in de Pyreneeën.** Gids: Philippe Moreaux, tel: 0476/49.24.61 e-mail: moreauxphilippe1951@gmail.com. Samenkomst om 5u aan Hof Ter Guchten, Rotterij 278 te Ronse. Einde voorzien rond 9u. Meebrengen: laarzen, verrekijker.

Woensdag 15 mei 2013

■ **VA+ WMBV: Familiale avondlijke natuurwandeling langs Ladeuze en de Longkruidbosjes.** Gids: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10. Samenkomst om 19u aan de kerk van Etikhove. Genieten van de avondlijke geluiden van de vogels en het landschap van Valerius de Saedeleer... en enkele late lentebloeiers. Meebrengen: stevig schoeisel, aangepaste kledij. Einde omstreeks 22u.

Zaterdag 18 mei 2013

■ **NWB: Plantenstudiedag in het Ioribroek.** Gids: Daniël De Wit, gsm 0477/25.10.32. Samenkomst aan de ingang van het reservaat in de Visserijlaan in Berg-Kampenhout om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok D4.58.42, een voor Vlaanderen uniek kalkmoeras, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Liefhebbers uit onze regio kunnen kostendelend meerijden (contact nemen met Karel De Waele, 09/386.45.60 of via mail karel.de.waele@skynet.be).

Zondag 19 mei 2013

■ **SL+VWG: Voegemorgenzangtocht te Oudenaarde.** Gids: André Wandels, tel. 09/383.66.25. Samenkomst om 5u30 aan de vrije parking aan de vestingen te Oudenaarde (einde van Minderbroederstraat). We luisteren en genieten van de vogelzang. In dit deel van de lente zijn de meeste soorten vogels terug van het verre Zuiden. Ideaal dus voor de beginnende vogelliefhebber om kennis te maken met een heel gamma aan vogelwijzjes. Einde omstreeks 8u30. Meebrengen: laarzen, verrekijker.

■ **PWG + KRB: Studie van de bosflora en plantendeterminatie voor beginners in het Brakelbos te Brakel.** Gids: Ronny De Clercq, tel. 055/45.63.42 of ronnydeclercq@pandora.be. Afspraak om 10u aan de kapel in D'Hoppe/La Houppie (op de baan naar Flobecq), Ellezelles. Op zoek in de bronbosflora, open bosplekken en heidevelden in het Brakelbos. Einde omstreeks 13u.

■ **ZV: Maaidag Steenbergse Bossen.** Gidsen: Chris Nuyens, tel. 0495/67.96.15. Samenkomst om 9u aan ingang in de straat Steenbergse, Zottegem. Zoals vorig jaar gaan we dit jaar weer ons hooiland maaien, en wel met de zeis. Vorig jaar maaiden we met een zestal zeisers +/- 1800 m² hooiland. Dat kan nog beter! Wij zorgen voor al het materiaal. Wil je al lang eens zien of en hoe het werkt, kom dan zeker af. Als alles goed gaat, komt Filip Verhaeghe, de zeisspecialist van België, meehelpen. Einde om 17u. Meebrengen: eventueel een zeis of hooivork, wij zorgen voor drank en een middagmaal. Graag een seintje als je komt.

Zaterdag 25 mei 2013

■ **KBE: Werkdag in Bos t'Ename.** Begeleiders: Pieter Blonde, 0488/36.22.79 en Guido Tack, tel. 0474/90.02.30. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Voor details zie 13 april. Einde omstreeks 17u.

Zondag 26 mei 2013

Vlaamse Ardennendag Voormiddag:

■ **DEplus: VA+ dag: Familiale natuurwandeling met bezoek aan ezelsboerderij.** Gidsen: Eddy Vervynck tel 0496/62.63.03 en Paul De Wilde. Start om 9u aan de kerk te Zeveren, er is voldoende parkeergelegenheid op de

markt. We wandelen richting 'De Blekerij', een Europees beschermd natuurgebied bestaande uit een hooiland waar we wilde orchideeën in al hun pracht kunnen bewonderen. Daarna trekken we richting 'zandwegelke', hier vinden we een aantal percelen van Natuurpunt die worden beheerd als 'ruigte'. We wandelen over het nieuw aangelegd knuppelpad richting Kerkstraat en via de 'Moerputten' bereiken we de ezelinenboerderij 'De Hippomaan'. Vrij bezoek aan de stallen, lama's en boetiek. Je kunt er ook het 'ezelbier' proeven. Trek je beste wandelschoenen aan, breng je mooiste glimlach mee en ontdek de vallei van de Zeverenbeek! Rond 12u zijn we terug aan onze startplaats.

Vlaamse Ardennendag Namiddag:

■ **Afspraak aan PNEC De Kaaihoeve, Oude Scheldestraat 16 te Zwalm.** Samenwerking van NP VA-plus, RLVA, ANB en De Kaaihoeve. De Vlaamse Ardennendag is de trefdag voor alle gezinnen en organisaties met een hart voor natuur, bos en landschap in de Vlaamse Ardennen. Samen bieden we je een zeer ruime waaier van boeiende activiteiten, die pareltjes bos, natuur en landschap van de Vlaamse Ardennen in de kijker zetten. Zie voor meer info: www.vlaamseardennendag.be.

■ **ZV: cursus 'natuur in je tuin' – Module 5: Vlinder mee en vlinderexcursie.** Lesgever Wim Veraghtert. Om 14u aan het inkomhek van PNEC De Kaaihoeve, Oude Scheldestraat 16 te Zwalm. Meer details zie 16/01/2012.

Zondag 26 mei tot zondag 2 juni 2013

■ **NWB: Plantenstudieweek in de Brenne (F).** Gids: Daniël De Wit, gsm 0477/25.10.32. Verblif in halfpension in het Château 'Le Champ Rocher' te 36220 Lingé. Een weekje botaniseren in de Brenne. Er zijn 11 tweepersoonskamers en 4 singles gereserveerd. Naargelang de inrichting van de tweepersoonskamers schommelt de prijs tussen 65 à 70 € per persoon per dag in HP, voor singles komt de prijs in HP per dag op 80 à 95 € met zeer lekker avondeten en aperitief en dranken bij het avondeten inbegrepen. Inschrijvingen tot 28 februari 2013 door overschrijving van 100 € op IBAN rekening BE62 7341 7408 1461, BIC: KREDBEBB van Daniel De Wit, Mariadallaan 5A, 1930 Zaventem.

Woensdag 29 mei 2013

■ **PWG + ZV: Planteninventarisatie Middenloop Zwalm.** Gids: Heidi Demolder, tel. 0476/40.34.52. Afspraak om 19u aan de Boembekemolen, Boembeke (= grens Zottegem, Brakel en Zwalm). Einde omstreeks 22u. Meebrengen: laarzen, eventueel loep en flora.

Zondag 2 juni 2013

■ **ODU W-P: Een hooiland in bloei: wandelen in de Langemeersen.** Gidsen: Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62 en Paul Cardon 055/31.19.92. Samenkomst om 14u aan het kruispunt van de Meersstraat in Petegem aan de Schelde (Wortegem-Petegem) en het zijstraatje in de Langemeersen, nabij het populierenbos. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, verrekijker.

■ **HOU: Gegidste wandeling Kalkense Meersen.** Gids: Conservator Kristin Van De Velde. Samenkomst om 13u30 aan de kerk van Sint-Lievens-Houtem. Carpooling mogelijk. Leden NP gratis, niet-leden 3 €, kinderen 1 €. Reserveren noodzakelijk bij Brigitte Pede, tel. 053/62.71.40. Met 800 hectare aaneengesloten, vochtig grasland, vormen de Kalkense Meersen één van de grootste overblijfselen van de Scheldemeersen. De Kalkense meersen zijn sterk in trek bij heel wat zeldzame broedvogels als grutto, zomertaling, rietzanger, slobbeend, kwartel, bruine kiekendief, roodborsttapuit en paapje. Unieke watervegetaties in de sloten en prachtige dotterbloemgraslanden. Ruimte, water, natuur en rust vormen de belangrijkste troeven. Einde omstreeks 17u.

■ **MOW+ WMBV: Wandelen langs trage wegen in Maarke-Kerkem (Maarkedal).** Gidsen: Jo Cosyn en Rita Van de Voorde. Samenkomst om 10u aan de kerk, Maarkeweg, Maarkedal. Onderweg gratis bio-aperitief en rond 13u. bio-buffet (15 euro per volwassene en 7 euro per kind tot 12 jaar). Paden niet geschikt voor kinderwagens. Kleding volgens de weersomstandigheden. Wandeling en bio-buffet mogen maar moeten niet gecombineerd worden.

Bio-buffet: rond 13u. Voor het bio-buffet graag reserveren bij Rita Van de Voorde, rita.vandevoorde@skynet.be of tel.: 055/45.66.10.

Zaterdag 8 juni 2013

■ **PWG + OUD W-P: Planteninventarisatie van hooilandpercelen in de Langemeersen in Petegem a/d Schelde en Oudenaarde.** Gids: Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62. Afspraak om 14u aan de parking kerk van Petegem a/d Schelde. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen/ stevig schoeisel, flora's, loep.

Zondag 9 juni 2013

■ **DEplus: Wandeling in Zeveren.** Gidsen: Eddy Vervynck, tel. 0496/62.63.03 en Paul De Wilde, tel 0478/36.75.51 i.s.m. Stad Deinze. Start om 9u30 aan de markt van Zeveren. We bezoeken kort het Europees beschermd natuurgebied 'De Blekerij' en gaan er op zoek naar enkele bijzondere planten, we wandelen langs 'het zandwegelke' op zoek naar enkele percelen van Natuurpunt en via het nieuwe knuppelpad keren we terug langs de Kerkstraat. Einde rond 11u30. Meebrengen: goede wandelschoenen.

■ **ZV: Fietstocht langs de bovenlopen van de Zwalm, stroomopwaarts van Nederbrakel.** Gids: Karel De Wagter, tel. 0485/99.55.86. Afspraak om 14u aan de kerk van Oprakel, afstand: 20km. Einde omstreeks 17u.

■ **ZV: cursus 'natuur in je tuin' – Bezoek aan een bijzondere tuin.** Plaats en uur van samenkomst door de cursisten onderling af te spreken. Meer details zie 16/01/2012.

■ **VWG: Uitstap Waasland: Vogelen als God in Frankrijk: waar kan het nog?** Begeleider: Björn Deduysche 0486/24.00.89. De Vogelwerkgroep VA+ trekt richting het Waasland en meerbepaald naar de 'Antwerpse Haven' zone Oost-Vlaanderen. Buiten containerterminals, vrachtwagens en een uitstekend wegennet tref je een compensatienetwerk van honderden hectare natuur van ieder habitat iets. Riet en water, plas en strand, pioniervegetatie,... Je treft het er allemaal aan. Onder leiding van de plaatselijke boswachter gaan we kijken en vooral veel luisteren naar woudaap, roerdomp, snor,... We bekijken broedende kolonievogels zoals lepelaars, zwartkopmeeuw,... en misschien komen we één van volgende leukers tegen die afgelopen jaren in de maand juni werden gezien, terekruiter, grote karekiet, roze spreeuw, roodmus,... Samenkomst om 5u30 (stipt) aan kerk van Eke. Einde activiteit: te kiezen rond 13u of rond 18u terug in Eke. Meebrengen: goede nachtrust, verrekijker, telescoop, eten & drank.

Woensdag 12 juni 2013

■ **DEplus: Avondlijke natuurwandeling in Wontergem.** Gids: Karel De Waele, tel.09/386.45.60; gsm enkel die avond: 0474/77.82.76. Afspraak om 19u aan de kerk van Wontergem. Genieten van avondlijke natuur, bloemen, vogelgeluiden, ... Einde rond zonsondergang. Meebrengen: stevig schoeisel, verrekijker.

Zaterdag 15 juni 2013

■ **NWB: Plantenstudiedag in de Damvallei te Destelbergen.** Gids: Wouter Van Landuyt, gsm 0499/80.88.72. Samenkomst aan de kerk van Destelbergen (Dendermondsesteenweg 430) om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in de Damvallei (hoofdzakelijk in uurslok D3.24) samen met Flower, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Liefhebbers uit onze regio kunnen kostendelend meerijden (contact nemen met Karel De Waele, 09/386.45.60 of via mail karel.de.waele@skynet.be).

Zondag 16 juni 2013

■ **PWG + ZV + VUB: Planten herkennen voor beginners in het Uilenbroek te Sint-Maria-Lierde.** Gids: Dirk Fiers, tel. 0494/39.52.97. Afspraak om 10u aan de picknickplaats bij de ingang van het Uilenbroek in Waesberg te Sint-Maria-Lierde. Het Uilenbroek is een kleinschalig bocagelandschap op de flanken van de beekvalleities. Het reliëf zorgt voor een grote variatie aan natte en droge percelen. Door een jarenlang volgehouden maai-beheer is hier een boeiende en gevarieerde plantengemeenschap ontstaan. Einde

omstreeks 13u. Meebrengen: laarzen en eventueel loep en flora. Dit is een actie in het kader van 20 jaar uilenbroek.

Zaterdag 22 juni 2013

■ **GZ: Beheerwerken op Grootmeers & Kleinmeers te Zingem.** Verantwoordelijke André Vandecapelle, tel 09/384.29.73 of gsm 0498/45.93.42. Samenkomst om 8u30 aan de ingang langs de Schelde (trekweg). Einde omstreeks 18u met daarna een midsummerdrankje en hapje. Meebrengen: zeis, handschoenen, goed schoeisel.

■ **PWG + DEplus: Planteninventarisatie in en rond de Brielmeersen te Deinze.** Gids: Henk Coudenys, tel 09/386.97.11, coudenys.henk@belgacom.net. Afspraak om 14u aan de parking ingang Brielmeersen op het einde van de Lucien Mathyslaan, Deinze. De ganse namiddag planteninventarisatie en –determinatie in kmhok D2-47-11, gebruik makend van verschillende flora's. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: stevig schoeisel, flora's, evt. loep.

Zondag 23 juni 2013

■ **OUD W-P: Landschapswandeling in het natuureservaat Rooigembeekvallei met aandacht voor vroege zomervegetatie.** Gids: Gunther Groenez, tel. 0486/16.74.30. Samenkomst om 9u aan de kerk van Mullem. Einde omstreeks 12u. Meebrengen: loep, verrekijker.

■ **KRB: Werken in de natuur.** Begeleiding: Filip Hebbrecht, tel.055/49.55.63 of filip.hebbrecht@pandora.be. Afspraak om 9u aan Perrevel thv N°14 te Zegelsem. Natuurbeheer betekent ook handen uit de mouwen steken. Allerlei werkes staan op het programma. En zoals steeds maken vele handen het werk lichter. Meebrengen: spade, hark, zeis en laarzen. Einde omstreeks 12u.

■ **HRZ: Natuurpunt Herzele verlegt grenzen. Uitstap met wandeling naar natuurgebied Het Leen in Eeklo.** Begeleiding door een ervaren natuurgids. Vertrek om 13u30 aan de kerk van Herzele. Er wordt gearpoeld naar Eeklo. Terug rond 18u. Het Leen is een relatief groot moerasig bosgebied met relicten van natte heide, prachtige elzenbroekbossen en soorten als moerasvaren en koningsvaren. Het domein biedt bescherming aan talloze organismen. In de inventaris van 2010 staan reeds 3.016 verschillende soorten dieren, planten en zwammen vermeld, maar het zijn er wellicht veel meer. De ijsvogel en de wespiedief vertoeven graag in Het Leen en in de bunkers van het voormalig militair domein hebben vleermuizen hun overwinteringsplaats. www.natuurpuntherzele.be

Zaterdag 29 juni 2013

■ **VA+ IWG: Libellentocht Paddenbroek en Centrale.** Gidsen: Norbert Desmet, tel. 0494/65.33.91. desmetnorbert@hotmail.com. Samenkomst om 13u45 aan de kerk van Berchem of om 14u aan parking Paddenbroek, Paddenstraat te Berchem. Op zoek naar de gewone libellensoorten, met initiatie in het determineren van deze sierlijke beestjes. Afhankelijk van de resterende tijd bezoeken we ook de Centrale te Ruien met veel kans op vuurlibel. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen nuttig bij regenweer, loep en libellengids is nuttig maar niet noodzakelijk.

■ **NWB: Plantenstudiedag in Jamioux.** Gids: Chris De Caluwé, tel. 02/361.60.54. Samenkomst aan het station van Jamioux (rue d'Andrémont) om 9u30. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in de vallei van l'Eau d'Heure en de bossen in de omgeving, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Liefhebbers uit onze regio kunnen kostendelend meerijden (contact nemen met Karel De Waele, 09/386.45.60 of via mail karel.de.waele@skynet.be).

■ **KBE: Werkdag in Bos t'Ename.** Begeleiders: Pieter Blondé, 0488/36.22.79 en Guido Tack, tel. 0474/90.02.30. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Voor details zie 13 april. Einde omstreeks 17u.

Zondag 30 juni 2013

■ **ZV: Boembekfeesten.** Info An De Schrijver, tel. 0484/77.72.44. Jaarlijkse feesten aan de Boembekemolen

in samenwerking met vzw Boembeke. Vanaf 14u staat de bar ter beschikking en is er voor de kleinsten een springkasteel. Om 14u start een vlinderwandeling door Natuurpunt Zwalmvallei: in de buurt van de molen gaan we op zoek naar vlinders. Aansluitend gaan we met de kinderen nestgelegenheid bouwen voor vlinders, binnen de insectenwand aan de Boembekemolen. Vanaf 17u verwachten we jullie voor het aperitief en tegen 18u voor de barbecue. Meer info op www.boembeke.be.

Donderdag 4 tot en met maandag 15 juli

■ **SL: Reis naar Bulgarije** o.l.v. Michel Vandervennet.

Zaterdag 6 juli 2013

■ **ZV: Klusjesdag Steenbergse Bossen.** Gidsen: Chris Nuyens, tel. 0495/67.96.15. Samenkomst om 10u aan het kapelletje langs de Vlamme ingang in de straat Steenberg, Zottegem. Ook in een natuurgebied moeten allerlei karweitjes opgeknapt worden. Wat zwerfvuil opruimen, een draad herstellen, een paadje maaien, wegwijzers vervangen,... Als we klaar zijn kunnen we nog een tochtje maken in het gebied. Einde om 13u. Meebrengen: werkhandschoenen, wij zorgen voor drank.

Zondag 7 juli 2013

■ **DEplus: Met Natuurpunt Deinze plus naar De Blankaart.** Organisatie: Eddy Vervynck, tel 0496/62.63.03 en Paul De Wilde, tel 0478/36.75.51. We vertrekken om 9u aan de kerk van Petegem a/d Leie (rond punt) en rijden kostendelend naar Diksmuide. We bezoeken kort het Vlaams Bezoekerscentrum 'De Otter' en stappen dan via het Blankaartpad door de broeken richting boerderij 'Noordhof - Madeliefje' waar we onze eigen meegebracht picknick nuttigen bij een lekker streekbierje. Na de middag wandelen we met een lokale natuurgids door het 400 ha groot natuurgebied! In de late middag varen we met de 'fluisterboot' (een platte, houten schuit met elektromotor) langs alle hoekjes van de Blankaartvijver waar de grutto, tureluur, bruine kiekendief, waterral, snor en cetti's zanger broeden. De boot glijdt geruisloos over het water, zo worden de vogels niet in hun zang gestoord. Prijs: volwassene 8 euro, kinderen 4 euro. Inbegrepen: lokale natuurgids (hele dag) en fluisterboot. Max. 25 personen. Inschrijven kan via mail op info@deinzeplus.be of bellen naar Eddy of Paul. Meebrengen: goede wandelschoenen en je picknick, eventueel verrekijker, fototoestel, vogelgids.

Zaterdag 13 juli 2013

■ **KRB+IWG: 'Europesemottennacht'**. Begeleiding: Ronny De Clercq, tel.055/45.63.42 of ronnydeclercq@pandora.be. Afspraak om 20u aan de 'Orangerie', Stokstraat 54 te Schorisse. Wist je dat er 's nachts tientallen keer meer vlinders vliegen dan overdag? Met een speciale lamp lokken we de nachtvlinders en leren ze kennen. Einde in de kleine uurtjes.

Zondag 14 juli 2013

■ **ZV: Big Jump.** Info: Anais De Kocker, tel. 09/336.61.99. Afspraak aan de Bostmolen, Machelgemstraat 56 te Zwalm (Rozebeke). Om 15u stipt springen we massaal het water in voor zuivere rivieren, vol met leven. Big Jump is een actie voor iedereen die propere en levende rivieren wil. Op precies hetzelfde tijdstip springen in heel Europa duizenden mensen in rivieren, waterlopen en meren om te tonen dat ze wakker liggen van proper water, én dat ze daar iets willen aan doen.

Woensdag 17 juli 2013

■ **DEplus: Avondlijke natuurwandeling in Astene.** Gids: Karel De Waele tel. 09/386.45.60; gsm enkel die avond: 0474/77.82.76. Afspraak om 19u aan de Ceder (Astene). Genieten van avondlijke natuur, bloemen, vogelgeluiden, ... Einde rond zonsondergang. Meebrengen: stevig schoeisel, verrekijker.

Zaterdag 20 juli 2013

■ **NWB +PWG +RO: Plantenstudiedag in Ronse,** Oude spoorweg naar Blaton. Gids: Karel De Waele, tel.09/386.45.60, of gsm -enkel die dag te gebruiken - 0474/77.82.76). Samenkomst om 9u30 op de parking rechts van autobusstation in de Oudstrijderslaan, rechts naast het treinstation van Ronse (er kan 's namiddags ook aangesloten worden om 13u30 op dezelfde plaats). Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok E2-58-34, met in de voormiddag de stadsrand en 's namiddags de oude spoorweg naar Blaton. Hierbij wordt gebruik gemaakt van verschillende plantenboeken. Meebrengen: stevig schoeisel, loep, flora's, lunchpakket met drank.

Zaterdag 27 juli 2013

■ **PWG+ KRB: Planteninventarisatie in de graslanden van 't Burreken te Zegelsem,** Brakel. Gids: Henk Coudenys, tel: 09/386.97.11 coudenys.henk@belgacom.net. Afspraak om 14u parking ter hoogte van Perreveld 14, Zegelsem. Evaluatie van de vegetatie na tien jaar graasbeheer. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen/stevig schoeisel, loep, flora's.

■ **KBE: Werkdag in Bos t'Ename.** Begeleiders: Pieter Blondé, 0488/36.22.79 en Guido Tack, tel. 0474/90.02.30. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Voor details zie 13 april. Einde omstreeks 17u.

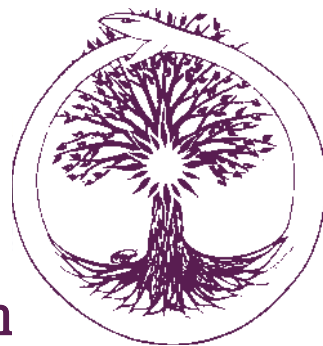
Zondag 28 juli 2013

■ **HOU: Dagvlinders tellen en bewonderen.** Gids: Brigitte Pede, tel 053/62.71.40. Samenkomst om 13u30 aan het Inexgebouw Inex Meulestraat 19, 9520 Bavegem. Carpooling mogelijk. Dit gaat door in de mooie bloementuin van Daniel Hofman. Wie in het bezit is van een vlindergids mag deze zeker ook meebrengen. Einde omstreeks 17u.

Biologische groententeelt

Ourobouros.be

Flexibele groentenmanden

Voorjaarsbloeiers in het Duivenbos

~ Johan De Neve, NP Herzele

Ondanks de beperkte oppervlakte van het Herzeelse Duivenbos komen er toch verschillende bostypes voor, o.a. bronbos en elzen-olmen-essenbos. Het interessante hieraan is dat elk bostype zijn eigen kruidlaag heeft. Kenmerkend voor bronbos zijn ondermeer reuzenpaardenstaart, bittere veldkers, blauwe bosbes, dotterbloem en kleine maagdenpalm. In de overgang naar essen-eikenbossen komen ondermeer boshyacint, éénbes, slanke sleutelbloem, witte klaverzuring, boszegge, groot heksenkruid e.a. voor. Het essen-eikenbos wordt in het Duivenbos vooral getypeerd door een massale ondergroei van bosanemoon met daslook, bosbingelkruid, aardbeiganzerik, boskortsteel en éénbloemig parelgras. De bosanemoon, een familielid van de ranonkelachtigen vormt hier werkelijk een

Bosanemoon

Johan De Neve

wit tapijt op de bosbodem. Uniek! Het elzen-olmen-essenbos herbergt o.m. geel nagelkruid, speenkruid, gevlekte aronskelk, salomonszegel, muskuskruid, reuzenzwenkgras, bloedzuring e.a.

Voorjaarsbloeiers moeten er vroeg bij zijn voordat de bomen en struiken in blad komen. In de maanden april en mei is het Duivenbos op zijn best. Het is nog redelijk toegankelijk, het is er nog vochtig en heel wat planten staan er in bloei. Rond deze tijd ligt er in het Duivenbos een bloeiend tapijt van daslook en bosanemoon. In de vochtigste delen blinkt de dotterbloem als goud. Wie goed zoekt ontdekt er ook eenbes en goudveil.

Dit is natuurlijk geen oproep voor een massale invasie van wandelaars in het bos. Beter is deel te nemen aan onze begeleide wandelingen. Daar krijg je ook deskundige uitleg van een gids.

Gelegenheid daartoe is onze voorjaarswandeling op zondag 7 april. Alle info vind je in de kalender in deze Meander of op onze website www.natuurpuntherzele.be.

Cursus paddenstoelen voor beginners

Precies 10 jaar geleden vond de laatste basiscursus paddenstoelen plaats. Tijd om aan geïnteresseerden opnieuw de mogelijkheid te bieden om de eerste stappen te zetten in deze boeiende wereld. De cursus geeft een inleiding op de ecologie en herkenning van zwammen. Je krijgt een leidraad aangereikt die je wegwijst maakt in het soortenrijke paddenstoelenlabyrint. Herkenning van een aantal belangrijke families en goed herkenbare soorten staan centraal. Hoewel het thema 'giftigheid – eetbaarheid' zeker aan bod komt, is dit geen gastronomische cursus! Na 2 voordrachten en 2 praktijkwandelingen heb je ongetwijfeld inzicht in de paddenstoelenwereld. De theorie en de eerste uitstap worden gegeven door Hans Vermeulen. Hij is de auteur van het boek 'Paddenstoelen, Schimmels en Slijmzwammen van Vlaanderen' en het eenvoudiger determineerboekje 'Sleutelen met fungi'. Wie Hans kent, weet dat het een echt voorrecht is om hem aan het woord te horen. De tweede uitstap is onder leiding van Wim Veraghtert, eveneens een heel gedegen medewerker van Natuurpunt Educatie. De theorielessen op 11/09/13 en 18/09/13 gaan door in Cultuurcentrum De Mastbloem te Kruishoutem van 19u30 tot 22u30. De uitstappen op 28/09/13 en 05/10/13 gaan door in Astenedreef en Bos t'Ename. De deelnameprijs is 30 euro voor leden Natuurpunt, niet leden betalen 35 euro. In deze prijs is de cursustekst inbegrepen. Tijdens de uitstappen wordt er gewerkt met het boekje van Hans Vermeulen 'Sleutelen met fungi'. Dit boekje kan verkregen worden voor 10 euro (uitzonderlijke cursusprijs). Voor inschrijvingen kan je terecht bij Georges Kuipers, Strijpstraat 18 te Zingem. Rekeningnummer BE 58 9796 3265 1179; tel. 09/384.64.27; e-mail: georges_kuipers@hotmail.com. Geef bij de inschrijving mailadres, geboortedatum en –plaats door. Deze gegevens zijn nodig om nadien een leerbewijs te kunnen ontvangen. Bijkomende inlichtingen of een uitgebreide folder kan je bekomen bij Eddy Saveyn, Bellegemstraat 2 te Kruishoutem; tel 09/380.03.00; e-mail: eddy.saveyn@gmail.com.

Raadpleeg voor andere uitstappen ook de kalender van onze Paddenstoelenwerkgroep op blz. 21 hiernaast.

Paddenstoelenwerkgroep Vlaamse Ardennen *Plus* 2013

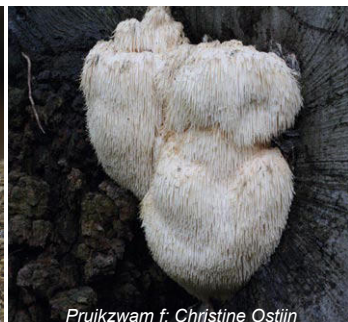
datum	excursiegebied of onderwerp	afspraakplaats	uur	info
04/04/13	Relatie paddenstoelen en viezebeestjes: theorie (*)	Liedskasteel, Parkstraat 4 te Oudenaarde	20u-22u30	André Wandels 09/383.66.25
27/04/13	Domein de Ghellinck	Kortrijkstraat 70, Elsegem	13u45-17u	Eddy Saveyn 09/380.03.00 namiddag zelf 0477/03.20.75
17/08/13	Brakelbos	Kerk Oprakel, Sint-Martensstraat	13u45-17u	Eddy Saveyn 09/380.03.00 namiddag zelf 0477/03.20.75
11/09/13	Cursus paddenstoelen voor beginners: theorieles 1			Enkel voor ingeschrevenen
18/09/13	Cursus paddenstoelen voor beginners: theorieles 2			Enkel voor ingeschrevenen
21/09/13	Bruinbos/Makegebos (**)	Kerk Schelderode, Gaverse Steenweg	9u30-12u	Marcel De Vos 09/329.01.95
28/09/13	Cursus paddenstoelen voor beginners: praktijkles 1			Enkel voor ingeschrevenen
02/10/13	Heerlijkheid Hemsrode (***)	Kerk Anzegem	13u30-16u30	Christine Hanssens tel. 056/21.23.13
05/10/13	Cursus paddenstoelen voor beginners: praktijkles 2			Enkel voor ingeschrevenen

Weidwasplaat f. Peter Van de Kerckhove

Gele trilzwam f. Philip Vergeylen

Pruikzwam f. Christine Ostijn

12/10/13	Bos t'Ename – Wallebos (**)	Loods Natuurpunt, Braambrugstraat 43 Ename	9u30-12u	Eddy Saveyn 09/380.03.00 namiddag zelf 0477/03.20.75
19/10/13	Sint-Pietersbos Ronse (voormiddag) Oude spoorweg Ronse (namiddag) (**)	Kerk Louise-Marie, La Salettestraat Paterskerkje, Elzelestraat (tegenover Mgr. Beylsstraat)	9u30-12u 13u45-16u30	Willy Termonia 055/21.86.90
26/10/13	Lozerbos	Kerk Lozer, hoek Lozermolenstraat en Lozerkerkweg	13u45-17u	Eddy Saveyn 09/380.03.00 namiddag zelf 0477/03.20.75
09/11/13	Kerkhof Hogerlucht en/of Bois Joly	Parking kerkhof, Hogerluchtstraat te Ronse (niet kant Ommegangstraat!)	13u45-17u	Eddy Saveyn 09/380.03.00 namiddag zelf 0477/03.20.75
30/11/13	Relatie Paddenstoelen en viezebeestjes: excursie (*)	Plaats nog te bepalen: zie later kalender in Meander	14u-17u	André Wandels 09/383.66.25

(*) Aansluiting bij de Insectenwerkgroep

(**) Aansluiting bij de uitstap van de Oostvlaamse Mycologische Werkgroep (OVMW): iedereen welkom!

(***) Aansluiting bij de uitstap van Mycologia Zuid-West-Vlaanderen: iedereen welkom!

Bovenstaande kalender is onder voorbehoud. Bij ongunstige omstandigheden, bv. langdurige droogte, kunnen tochten gewijzigd of geannuleerd worden. Wie geïnteresseerd is en nog niet op de maillijst voorkomt, geeft best zijn adres door aan Eddy Saveyn (eddy.saveyn@gmail.com of 09/380.03.00) en ontvangt dan ongeveer een week vóór de uitstap nog een uitnodiging.

Je hoeft geen basiskennis te bezitten om mee te gaan. Regelmatig wordt ook gewerkt met veldgidsen en determinatieboeken. Achteraf krijg je via mail de soortenlijst toegestuurd van de tocht waaraan je deelnam. Al onze waarnemingen worden ook ingevoerd op waarnemingen.be. Kom gerust eens af en ga mee op ontdekkingsstocht.

De Mediawatcher

Willem Bever en ...

Minister Schauvliege raamde eind 2012 de omvang van de beverpopulatie in Vlaanderen op zo'n 120 families, maar verwacht wordt dat de populatie nog zal aangroeien. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft al 17 dossiers ontvangen van landbouwers over schade door bevers, in het kader van het Soortenschadebesluit van 2009. Zes dossiers werden reeds afgehandeld. In totaal werd 10.400 euro uitbetaald. (Vilt Nieuwsbrief, 12-12-2012)

...juffrouw mier

Ons land telt 76 soorten mieren! Het resultaat van 20 jaar onderzoek werd samengebracht in een gloednieuwe atlas. De atlas beschrijft telkens de verspreiding en status van de mierensoort, geeft informatie over leefgebied, leefwijze en veldonderzoek en voorziet tips voor onderzoek van de soort in het veld. Kaartjes geven de biogeografische verspreiding van elke soort weer, waarbij je duidelijk kan aflezen waar de mier in kwestie leeft en welke leefomgeving ze verkiest. (De Morgen, 23-01-2013) De atlas werd uitgegeven door de Koninklijke Belgische Vereniging voor Entomologie in samenwerking met het Belgisch Biodiversiteitsplatform en het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en is te verkrijgen voor de prijs van 10 euro. Info: <http://www.natuurwetenschappen.be/active/sciencenews/antatlas>.

Toch nog vogelvangst

Een vinkenier uit Wortegem-Petegem moest zich voor de rechtbank verantwoorden wegens het illegale bezit van vinken en fraude met potringen. Bij een controle op 25 februari 2011 werd vastgesteld dat hij in het bezit was van 239 ongeringde vinken en

Vink

foto: Paul Vandebulcke

een geelgors. Een jaar later werden nog eens 161 ongeringde vinken, twee geelgorzen en 38 vinken met gefraudeerde ringen aangetroffen. Volgens het Oudenaardse parket en Vogelbescherming Vlaanderen werden de vogels in de natuur gevangen, een praktijk die al ruim tien jaar verboden is. Voor het parket was het duidelijk dat de vinkenier probeerde grof geld te verdienen met de illegale verkoop van de vogels. De rechtbank achtte de betichtingen bewezen en veroordeelde de man tot een boete van 3.000 euro. (Nieuwsblad, 13-02-2013)

Everzwijn

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zegt dat er dit jaar 2000 everzwijnen moeten worden afgemaakt in de provincie Limburg. De populatie is de voorbije jaren explosief aangegroeid en de dieren breiden hun territorium steeds verder uit, waardoor ze ook op steeds meer akkers schade aanrichten. Een verviervoudigd jachtquotum moet soelaas brengen. (Vilt Nieuwsbrief, 05-02-2013). Een groots opgezette jacht met zo'n 200 jagers leverde alvast één gedood everzwijn op, 1 - 0 voor... De drukjacht op everzwijnen in het Vloethemveld te Zedelgem daarentegen was met minstens 30 geschoten evers wel een groot succes. (Vilt Nieuwsbrief, 25-01-2013)

Welles-nietes rond de bijen

Insecticiden van de groep der neonicotinoïden kwamen de voorbije maanden meermaals in opspraak wegens hun vermeende rol in de massale sterfte van bijen. Het online campagnenetwerk Avaaz verzamelde in geen tijd meer dan twee miljoen

handtekeningen van burgers die een verbod op neonicotinoïden eisen. Tegen een voorstel van de Europese commissie om drie van deze producten te verbieden kwam er uiteraard direct protest van zowel de landbouworganisaties als de gewasbeschermingsmiddelen- en zaadindustrie. Verder in het voorjaar zal duidelijk worden wie het haalt, hoe dan ook zal er dit zaaiseizoen nog niets veranderen. (o.a. Vilt nieuwsbrieven, 16-01-2013, 31-01-2013, 25-02-2013, De Morgen 01-02-2013)

Het bericht dat in 2011 44 miljard dollar verdiend werd aan de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen sluit hier naadloos bij aan. Syngenta, overigens één van de drijvende krachten tegen het verbod op de neonicotinoïden, staat op één met een omzet van 8,9 miljard dollar uit gewasbescherming. Daarna volgen Bayer (8,1 miljard dollar), BASF (5,3 miljard dollar), Dow (4,1 miljard dollar), Monsanto (2,9 miljard dollar) en DuPont (2,4 miljard dollar). Europa is de grootste markt voor gewasbeschermingsmiddelen. Glyfosaat, de actieve stof van Roundup, is wereldwijd het meest verkochte middel. (Vilt Nieuwsbrief, 02-01-2013)

Wilde insecten onmisbaar voor productieve landbouw

Het wetenschappelijke tijdschrift Science concludeert dan weer uit een grootschalig onderzoek dat het vooral wilde insecten zijn die de landbouwgewassen op de meest effectieve manier bestuiven. Maar de wilde insecten hebben het moeilijk vandaag. De bijen, vliegen, vlinders en kevers in kwestie leven aan de rand van bossen en wouden, in heggen of op graslanden, gebieden die steeds meer onder druk komen te staan door een intensieve vorm van landbouw. Daardoor daalt het aantal bestuivers aanzienlijk. Daarom pleiten de wetenschappers voor een geïntegreerd beheer van zowel honingbijen als wilde insecten, om zo de wereldwijde oogsten van gewassen die bestoven worden op te krikken. Daarvoor is de bescherming van natuurlijke of semi-natuurlijke gebieden, een variabel landgebruik en een voorzichtiger gebruik van gewasbeschermingsmiddelen onontbeerlijk. (Vilt Nieuwsbrief, 05-03-2013)

Vos bijt peuter

Na een incident waarbij een vos een peuter in de hand beet gaan in Engeland weer stemmen op om de vos weer te bejagen. (De Morgen, 14-02-2013). Voor een degelijke reactie hierop zie <http://www.bbc.co.uk/news/uk-21407979>. In 10 jaar tijd werden in Engeland 4 gevallen gerapporteerd van vossen die een kind beten en meteen gaan stemmen op om de vos te liquideren. En dat terwijl er in Engeland elk

jaar 6000 kinderen gebeten worden door honden, vaak met hospitalisatie en verminking tot gevolg. Toch vraagt niemand het afmaken van alle honden. Ze zijn zo lief mijnheer, die hondjes en katjes die ocharme ook al eens een vogeltje of muisje naar huis brengen maar dat is dan voor sommigen net weer interessant...

De das om doen

Dassenburcht

foto: Ingrid Piryns

Waals minister van leefmilieu, Carlo Di Antonio, maakte eind januari bekend dat hij de verdelging van dassen wou versoepelen. Nu de populatie na een moeizaam herstel weer 4500 dieren telt achtte de minister het nodig "de simplifier administrativement les possibilités de régulation du blaireau par les agriculteurs afin de leur permettre de défendre rapidement et plus efficacement leurs cultures contre les dégâts de cette espèce". De dassen zouden te veel schade veroorzaken in de maïsteelt, ook in Wallonië alom tegenwoordig. Zonder een stijging van de dassenpopulatie zou de schade toch opgelopen zijn tot 400 000 euro in 2012! Schade door dassen dient door de overheid vergoed te worden, de (veel grotere) schade door everzwijnen door jagers. Het spreekt dan ook vanzelf dat het handig is om zoveel mogelijk schade in de schoenen van de das te schuiven! Jaren geleden al kwam een uitgebreide studie in Luxemburg tot de conclusie dat de schade door dassen te verwaarlozen is in vergelijking met die van everzwijnen en dat bovendien de dassen slechts kortstondig de maïs als voedselbron gebruiken. (Natagora, maart 2013). Gelukkig zag de minister op tijd zijn vergissing in en werd de maatregel ingetrokken (<http://web4.ecolo.be/?pas-de-guerre-aux-blaireaux>). Er zijn nog ministers die naar hun specialisten luisteren.

Bijzondere waarnemingen vogels dec. 2012 – feb. 2013

~ Dimitri Van de Populiere

Dewinter begon vrij rustig met zachte temperaturen in december en veel regen. Het begon pas echt te winteren in januari met 16 vriesdagen op rij en sneeuw. Ook februari was koud met veel sneeuw. De winter van vorig jaar kende hetzelfde verloop. We kregen toen grote aantallen grote zaagbekken en nonnetjes. Dat viel deze keer wat tegen, wellicht omdat grote wateroppervlakten ten noorden van ons land nog ijsvrij waren. Hoogtepunten was de invasie van pestvogels, met een langdurig pleisterend duo in Oudenaarde. De kleine zwanen in Vinkt en de eider van Noorderwal lieten zich ook goed bekijken. Voor het eerst sinds 2000 zaten er ook nog eens grote zee-eenden in de regio.

Futen tot eenden

Roerdomp: 16-12 tot 12-01: Welden, Reytsmeersen en Zingem, Weiput: wellicht steeds zelfde ex. (LVDL, e.a.); 12-01: Nederename, Putten VDM: 1 ex (LVDL); 22-01: Oudenaarde, Donk: 1 ex (NGE); 24-01: Eine, Dorp: 1 ex over (DDG); 26-01: Heurne, Dal: 1 ex (BBE); 17-02: Petegem, Golfsterrein: 1 ex (MVA). **Kleine zilverreiger:** 11-01: Machelen: 1 ex (ECO); 22-01: Oudenaarde, Donk: 1 ex (NGE, DVDP). **Grote zilverreiger:** 70 waarnemingen. **Ooievaar:** 42 waarnemingen; grootste groep: 19-02: Dikkelvenne: 23 ex (JVE). **Wilde zwaan:** 2-01:

Dikkelvenne, kouters: 1 ex over (KDW). **Kleine zwaan:** 1-12: Opbrakel, bovenloop Zwalm: 1 juv (CDE); 5-01 tot 15-02: Vinkt, akker: 6 tot 13 ex (RDS, e.v.a.). **Kolgans:** 8-12: Wannegem-Lede, kouters: 16 ex over (GCO); 9-12: Nazareth, Callemoeie: 4 ex (WSI); 2-01: Wannegem-Lede: 15 ex over (GCO); 6-01: Berchem: 65 ex over (JaVH); 12-01 tot 12-02: Zingem, Damstraat: regelmatig 1 tot 2 ex tussen tamme ganzen (JaVH, e.v.a.); 13-02: Eke, Tweelingsputten: 2 ex (DVDP); 16-02: Petegem, Langemeersen: 19 ex over (NGE). **Toendrarietgans:** 11-12: Oudenaarde: 10 ex over (DDG); 13-01: Bachte-Maria-Leerne: 5 ex over (JeVH). **Kleine rietgans:** 13-01: Eine, Dorp: 15 ex over (DDG). **Topper:** 17-12: Oudenaarde, Donk: 1 ex, doch hybride niet uitgesloten (ADV, e.a.); 2-02 tot 8-02: Oudenaarde, Donk: 1 ex (DVDP, BHE, e.a.). **Eider:** vanaf 5-01 nog steeds aanwezig: Deinze, Noorderwal: 1 ex (LNE, e.v.a.). **Grote zee-eend:** 8-12 tot 24-12: Eke, Tweelingsputten: 2 ex (NVW, e.v.a.). **Brielduiker:** 24-01: Oudenaarde, Donk: 3 ex (LVDL); 26-01: Asper, sluis: 1 ex (ADV); 28-01: Eke, Schelde: 3 ex over (JaVH); 3-02 tot 4-02: Nederename, Putten VDM: 1 tot 2 ex (SFE, e.a.); 9-02: Eke, Tweelingsputten: 1 ex (TMA, e.a.); 22-02: Nazareth, Callemoeie: 1 ex (ADV). **Nonnetje:** 27-01: Oudenaarde, Donk: 1 ex (DDG, SFE). **Middelste zaagbek:** Eke, De Ratte: 1 ex overvliegend: eerste in 6 jaar (JaVH). **Grote zaagbek:** 2-01 tot 4-01: Oudenaarde, Donk: 1 ex (NGE, e.a.); 18-01: Asper, Dorp: 1 ex over (JaVH); 21-01 tot 27-01: Deinze, Noorderwal: 1 ex (VLO, e.a.); 3-02 tot 19-02: Oudenaarde, Donk: af en toe 1 vr. (NGE, e.a.).

Uitzonderlijke actie op de Zeiss Conquest HD en Bynolyt Buzzard III verrekijkers !

optiek
Van
mmeslaeghe

Actie van
1-03-2013 tot
31-08-2013

Koop tussen 1 maart en 31 augustus 2013 een Zeiss Conquest HD of een Bynolyt Buzzard III verrekijker en u krijgt een **extra geschenk** !

Een aircell draagriem bij de Zeiss Conquest HD en een schouderharnas bij de Bynolyt Buzzard III

En dit bovenop de normale natuurpuntkorting !

Adviesverkoopprijs Conquest HD
8x32: €799, 8x42: €899, 10x42: €949

Adviesverkoopprijs Buzzard III
8x42: €589, 10x42: €599

Nederstraat 20, 9700 Oudenaarde - tel 055/311801
info@natuurkijkers.be - www.natuurkijkers.be

Roofvogels

Rode wouw: 11-02: Erwetegem: 1 ex (DVDB); 11-02: Herzele, Steenhuize: 1 ex (DDU); 22-02: Nazareth, Prijckels: 1 ex (LDR). **Bruine kiekendief:** 19-01: Mulleem, Rooigembeekvallei: 1 ex (DGE); 8-02: Oudenaarde: 1 ex over (NGE). **Blauwe kiekendief:** 124 waarnemingen. **Ruigpootbuiser:** 21-02: Wortegem: 1 ex (MDE). **Havik:** 13-02: Lierde, Parkbos: 1 ex over (ADG); 15-12: Ronse, Pyreneeën: 1 ex over (DVE); 10-01 en 16-01: Zulzeke: 1 ex (NDS); 26-01: Bos t'Ename: 1 ex (LVDL); 3-02: Ronse, Tombele: 1 ex (DVE). **Slechtvalk:** 50 waarnemingen. **Smelleken:** 15-12: Welden: 1 ex (JVDB); 16-12: Kruishoutem: 1 ex (WSI); 30-12 en 12-01: Dikkelvenne, kouter: 1 ex (FDG, e.a.); 10-01 en 16-01: Wannegem-Lede: 1 ex (GCO); 13-01: Lozer: 1 ex over (WSI); 28-01: Huise: 1 ex (NGE); 18-02: Asper, dorp: 1 ex over (JaVH).

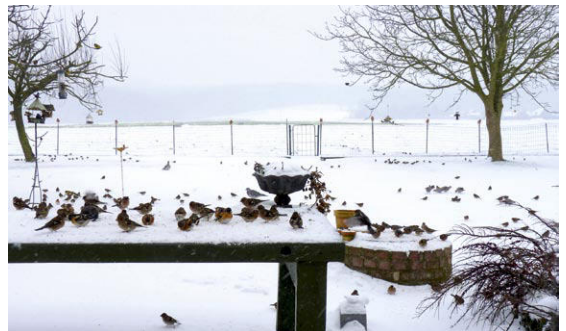
Rallen tot sternen

Kraanvogel: 21-01: Zottegem: 21 ex over (NDS); 18-02: Nokere: 7 ex over (LKI). **Goudplevier:** 7-12: Oudenaarde: 19 ex over (LVDL); 15-01: Oudenaarde: 45 ex over (DDG). **Wulp:** 18 waarnemingen; grootste groep: 22-01: Bachte-Maria-Leerne, Leiemeersen: 200 ex (IST). **Houtsnip:** 53 waarnemingen. **Bokje:** 2-12: Eine, Snippenwei: 4 ex (DDG, DVDP); 18-01: Melden: 1 ex (LVDL). **Kemphaan:** 11-12: Eke, De Ratte: 1 ex (BDE); 5-01: Vinkt: 1 ex (BDE); 19-01 tot 22-01: Nazareth, Callemoeie: 2 ex (NGE, e.a.). **Zwartkopmeeuw:** 15-12: Oudenaarde, Scheldemeersen: 1 ex (DDG); 19-12: Oudenaarde, Schelde: 1 ex (LME); 3-01: Oudenaarde, Donk: 1 ex (NGE, SFE). **Geelpootmeeuw:** hele periode ex aanwezig op Schelde tussen Nederename en Oudenaarde. **Pontische meeuw:** hele periode ex aanwezig op Schelde tussen Nederename en Oudenaarde. **Grote mantelmeeuw:** 21-12; 1-01; 7-02; 22-01: Eine, Schelde: 1 ex (DDG, e.a.); 26-12: Welde, Reytsmeersen: 1 ex (SFE); 2-01: Eke, Schelde: 1 ex (JaVH); 21-01: Deinze, Noorderwal: 1 ex (VLO); 9-02: Petegem-Schelde: 1 ex (USA).

Duiven tot lijsters

Ransuil: slaapplaatsen in Dikkelvenne en Nederename tot resp. max. 4 en 8 ex. **Kerkuil:** 22 waarnemingen. **Zwarte specht:** 10-01 en 18-02: Wortegem, Spitaelsbossen: sporen (NDS); 12-02: Melden, Koppenberg: 1 ex (XCO). **Middelste bonte specht:** 15-12 en 10-01: Ronse, Pyreneeën: 1 ex (DVE); 19-12: Ronse, Scheldekouter: 1 ex (DVE); 29-12 tot 18-02: Bos t'Ename: regelmatig 1 ex (DDG, e.a.); 12-01: Lozer, Bos: 1 ex (WSI); 15-02: Deinze: 1 ex (GMI). **Kleine bonte specht:** 11 waarnemingen. **Boomleeuwerik:** 16-12: Wannegem-Lede: 1 ex (GCO); 21-02: Bos t'Ename: 1 ex over (LME). **Waterpieper:** slaapplaats Ruien, centrale: tot

158 ex (NDS, TLI). **Pestvogel:** 2-12: Sint-Maria-Horebeke: 16 ex (FHE); 4-12: Ronse, Geboortebos: 1 ex over (DVE); 8-12: Zingem, Zwalmmonding: 1 ex (ADV); 11-12: Maarke-Kerkem: 2 ex (JCO); 18-12: Berchem, Paddenbroek: 1 ex (TLI, e.a.); 26-12: Meilegem, Kaaihoeve: 1 ex (FDG, e.a.); 14-01 tot 19-01: Oudenaarde, omgeving sluis: 2 ex (ontdekker onbekend); 15-02: Heurne, Dal: 1 ex over (DDG). **Roodborsttapuit:** 30-12 tot 9-02: Dikkelvenne, kouters: 1 koppel (FDG, e.v.a.).

Zangers tot gorzen

Wintervogels in tuin te Kluisbergen foto: Betty De Jonge

Zwartkop: 12-01 tot 19-01: Ronse, Pyreneeën op voederplank: 1 vr (CDR). **Tjiftjaf:** 11 winterwaarnemingen. Vroegst zingende ooit voor België: 2-01: Eke, Icarusvlakte: 1 ex (JaVH). **Vuurgoudhaan:** 15-12; 26-12; 17-02: Ronse, Pyreneeën: 1 tot 2 ex (DVE); 5-01: Ruien, Kluisbos: 2 ex (TLI); 13-01; 18-01; 27-01: Oudenaarde, Donk: 1 ex (NGE, e.a.); 13-02: Nazareth, Hospicebossen: 1 ex (DVDP); 18-02: Huise: 1 ex (JaVH). **Matkop:** 57 waarnemingen. **Kleine/grote barmsijs:** samen 29 waarnemingen. **Europese kanarie:** 12-01 tot 16-02: omgeving industrieterrein De Coupure: 2 ex (NGE, e.a.); 2-02 tot 4-02: Heurne, De Ster: 1 ex (DDG, e.a.). **Geelgors:** 24 waarnemingen.

*Meer dan 100 soorten vogels
en meer dan 60 soorten dagvlinders
waarnemen in 1 week tijd?
Meer dan 300 dagen zon per
jaar en een zwembad?*

**Vakantiewoning Casa Mata
Spaanse Pyreneeën
Alle info: www.casamata.info**

Natuurpunt Herzele - Blauwdruk 2012-2022

Natuur zonder grenzen

~ Dries Van Nieuwenhuyse, NP Herzele

Sinds het midden van de jaren negentig is er in Vlaanderen sterk ingezet op de creatie van een netwerk van natuurgebieden. Dit gebiedsgericht beleid werpt vruchten af. In de beschermde gebieden is het grootste gedeelte van de huidige Vlaamse soortenrijkdom te vinden. Veel bedreigde planten- en diersoorten overleven enkel dankzij die natuurgebieden. Een stimulans dus om verder te blijven investeren in de aankoop, inrichting en beheer van waardevolle terreinen.

Het volstaat echter niet om enkel beschermde zones af te bakenen. Voor veel soorten zijn die gebieden te klein en te versnipperd. Ze maken gebruik van de omliggende zones of verplaatsen zich tussen verschillende gebieden. Er zijn dus ook buiten de natuurgebieden maatregelen nodig om bedreigde soorten te beschermen. Een goede samenwerking tussen natuur en landbouw is onontbeerlijk om ook in de agrarische gebieden maximale kansen voor natuurontwikkeling te voorzien.

Door leefgebieden te vergroten ontstaan immers diverse, stabiele en duurzame ecosystemen. In het versnipperde Vlaanderen is de creatie van grote aaneengesloten natuurgebieden waarin populaties duurzaam kunnen overleven dikwijls onrealistisch. Een goed functionerend ecologisch netwerk is dan een alternatief. Door gebieden met elkaar te verbinden wordt de ruimtelijke samenhang tussen natuurgebieden verhoogd. Hierdoor wordt de noodzakelijke uitwisseling tussen geïsoleerde

populaties gestimuleerd, vermindert de kans op uitsterven en kunnen nieuwe leefgebieden bereikt worden.

Met een goede samenwerking en een doordachte visie dient de gemeente Herzele, samen met haar buurgemeenten, Natuurpunt en andere belangrijke actoren uit het buitengebied, werk te maken van het verbinden van de waardevolle natuurkerngebieden. Deze noodzakelijke verbindingen kunnen o.a. gevormd worden door gerichte aankopen en bebossingsprojecten, het aanplanten van hagen, houtkanten, bomenrijen, het graven van poelen en een goed uitgebouwd netwerk van natuurvriendelijk ingerichte en beheerde trage wegen.

Ter gelegenheid van de algemene ledenvergadering van Natuurpunt Herzele op 18 januari laatsleden werd de Blauwdruk 2012-2022 voorgesteld. Deze blauwdruk geeft tal van voorbeelden die mits wat goede wil van de gemeente, de bevolking en Natuurpunt een wezenlijk verschil zouden kunnen maken voor mens en dier. Natuurpunt Herzele zegt dan ook volmondig "yes we can".

Naar een gerichte soortenbescherming te Herzele

De Provincie Limburg heeft rond de eeuwwisseling het plan opgevat om alle gemeenten en steden van de provincie te overtuigen om een typische soort te kiezen en die daadwerkelijk te gaan beschermen. De lokale besturen bekeken welke soorten typerend waren voor hun grondgebied en stelden een soortenbeschermingsplan op. Alle gemeenten en steden namen deel met bijzonder positief gevolg.

Soortenbescherming is zeer effectief in het overtuigen van mensen om daadwerkelijk iets voor de natuur te gaan doen. Soorten zijn onderdeel van een biologische gemeenschap en weerspiegelen dan ook het habitat waar deze soort typisch voor is.

Elke deelgemeente van Herzele zal in de komende jaren een specifieke diersoort kiezen en vervolgens aan de bescherming daarvan gaan werken. Bescherming kan onder verschillende thema's zoals habitatherstel, habitatverbetering, ophangen van nestkasten, communicatie naar de inwoners, onderzoek, enzovoort.

Per deelgemeente stellen we een doelsoort voor waar kan op gewerkt worden. Typerende soorten zouden bijvoorbeeld kunnen zijn de grootoorvleermuis voor Sint-Antelinks (kerk), de kerkuil voor Borsbeke (kerk), de watervleermuis voor Herzele (burcht, kasteel), de grote gele kwikstraat voor Sint-Lievens-Esse (oude watermolen), de kleine ijsvogelvlieder of sleedoornpage voor Sint-Antelinks (Duivenbos), de

huiszwaluw voor Steenhuize, de zwarte roodstaart voor Hillegem, de grauwe gors voor Woubrechtgem (open kouters).

Per deelgemeente wordt een soortenbeschermingsplan uitgewerkt en toegepast, alsook een communicatiecampagne. Thematische wandelingen worden georganiseerd gedurende de volgende legislatuur en een actieve opvolging van de soorten wordt opgestart. Tijdens een academische zitting worden alle soortenbeschermingsprojecten voorgesteld. De scholen kunnen een bijdrage leveren zodat de soort (en het kwetsbare habitat waar ze voorkomt) op handen wordt gedragen.

Specifieke activiteiten kunnen zijn:

- **vleermuizen** – herstel en verbetering zomer-verblijfplaatsen (zolders toegankelijk maken) en winterverblijven inrichten (ijskelder);
- **zwaluwen** – inventarisatie en ophangen van speciale nestkasten, opvolging, onderzoek;
- **grote gele kwikstaart** – inventarisatie en ophangen van speciale nestkasten, opvolging, onderzoek;

Grote gele kwikstaart

foto: Gerard Mornie

- **sleedoornpage** – gerichte aanplant van sleedoorn, inventarisatie, opvolging;
- **roodstaarten** – nestkasten, inventarisatie, opvolging;
- **grauwe gors** – aanplant meidoorn langs trage wegen op koutergebieden;
- **beschermingsplannen** kunnen uitgewerkt worden als eindwerk in het middelbaar onderwijs;
- **evenement** met voorstelling aan het ruimer publiek.

Wil je meer informatie over deze initiatieven of wil je meewerken, surf dan gerust naar www.blauwdruk.natuurpuntherzele.be.

Sporkehout in de tuin, of lijsterbes?

~ Norbert Desmet

W e leven in een tijd van hypes: nachtvlinders, trektellen, soortenlijsten, soortcompetities... en solitaire bijen. Je moet al van een andere planeet komen in 'groenland' (ook al iets populair nieuw) om nog niet tegen de solitaire bijen aanbotst te zijn. Alle tuinboekjes leren je bijenhôtels maken, en ik moet toegeven, het werkt uitstekend, bij mij althans. Zelfs zo goed dat ik jaar na jaar blokken moet bijhangen aan het tuinhuis om vooral de tronkenbijtjes in de zomer voldoende nestgelegenheid te geven. Om dan nog maar te zwijgen van de rosse metselbij, die alle gaatjes, nu deze tijd dat deze Meander verschijnt, begint op te vullen. Eitje, stuifmeel, modderwandje... zalig om ze bezig te zien. In het kader van de achteruitgang van de honingbijen komen ze natuurlijk ook al wat extra in de belangstelling.

Wil je een duit in het zakje doen, hang dan houtblokken omhoog op zonnige, beschutte plaatsen. Vooraf boor je daar gaatjes in van verschillende diameter tot aan 7 mm, voor iedere bijensoort wat wils. Maar vooral, zorg in je tuin voor nectar en bloeiende planten en struiken, ja dat laatste kan ook. En ons voorbeeld bij uitstek is sporkehout of vuilboom, zeker als je op zandgrond woont. Vraag het maar aan de imkers.

Vuilboom behoort tot de wegedoornfamilie en is een lage tot middelhoge heester die de hele voorzomer en zomer bloeit met kleine witachtige bloemen. De lange bloeitijd zorgt er voor een sterk kleurcontrast in de bessen: op één struik vind je groene, rode en zwarte bessen. De struik groeit het best op lichte, humeuze, zure bodem. Het hout van de struik bevat weinig anorganisch materiaal ('as') en is daardoor

POLET - VERHAMME - VANPOUCKE

FISCAAL RAADGEVERS

EENMANSZAKEN | VRIJE BEROEPEN | VENNOOTSCHAPPEN

BOEKHOUDING & FISCALITEIT

Pascal Polet	09/242 95 93	Staatsbaan 71 B
Anthony Verhamme	09/242 95 91	9870 Zulte
Julie Vanpoucke	09/242 95 94	F: 09 242 95 99

erg geschikt voor houtskool, het werd zelfs gebruikt als bestanddeel van buskruit!

Ook bekend voor thee, die je kan schenken aan onverdraaglijke buren bv., als je die voor een paar dagen niet wil horen. In matige concentratie is de schors laxerend (vuilboom!) maar met een beetje meer...

Sporkehout of vuilboom foto: Gilbert De Ghesquière

Ook in de siersoorten is er keuze, denk maar aan bloeiende cotoneaster, pyracantha en wellicht nog veel andere. Meander staat open voor ervaringen, laat je kennen!

Heb je tijd en ruimte over denk ook eens aan de vogels, met de winter achter de rug zijn er ook daar ervaringen zat: hulst, meidoorn en lijsterbes, de klassiekers, de bessen zijn verorberd op een paar dagen, andere houden het langer vol of zijn voor doorwinterde 'autochtone' tuiniers wat verrassend. Zo was er bv. een boeiende ervaring in de boomkwekerij De Bock met bekende sierappeltjes uit het genus *Malus*. Eens de vorst er was over gegaan waren die blijkbaar sappig genoeg en een echte lekkernij. Een 'huis' merel bedankte door te overwinteren in de verdeelserre met regelmatig een zacht deuntje voor de werkers. Op de toonbank moest er wel hier en daar een appel aan geloven... Een meidoorn voor de nesten, een lijsterbes voor de bessen. Ervaringen als tuinier? Stuur ze naar hier.

Steenuilenwerkgroep maakt inventaris op

~ Danny Schockaert

De steenuilenwerkgroep startte recent een inventarisatieproject dat zal lopen tot in juni 2013. Bedoeling is om de aanwezigheid van de steenuil in Herzele gedetailleerd in kaart te brengen, in relatie tot klimatologische omstandigheden. Dit gebeurt

aan de hand van een geluidsopname die in het veld afgespeeld wordt. Dankzij de antwoordbereidheid van de steenuilen die aanwezig zijn, kan heel wat verduidelijkt worden.

Midden januari werden de teams opgestart met de bedoeling dat ieder team, 1 avond per week, een geluidsbron afspeelt op vier verschillende waarnemingspunten binnen 1 km². Hiervoor heeft elk team 4 hokken van 500 x 500m, met één vast waarnemingspunt.

Momenteel zijn er 5 teams in Herzele en 1 team in Wortegem-Petegem operationeel. Maarkedal en Gavere werden recent toegevoegd.

Ondanks de bitterkoude maanden januari en februari zijn alle teams er voluit voor gegaan met een opmerkelijk enthousiasme. Hieruit blijkt nog maar eens de hechte verbondenheid en samenwerking van de Steenuilenwerkgroep.

Voor meer info, bezoek onze website www.steenuil.be.

Ecosysteem boom

~ Rik Desmet

De bomen staan er nu (begin maart) nog kaal bij maar de lente is op komst. In het januari nummer van Natagora staat een interessante bijdrage over de complexe relaties van een boom met zijn omgeving. De boom als ecosysteem op zich.

Zo zijn er veel verschillende relaties te onderscheiden. Een maretak *parasiteert* omdat hij water en mineralen aan de boom onttrekt, door zijn groene bladeren kan hij zelf wel nog suikers produceren. Het ontkiemen van een zaadje van een maretak is dan weer het gevolg van *mutualisme*. De zaadjes moeten immers eerst gegeten worden door bv. een grote lijster.

Ook veel paddenstoelen zijn parasieten, samen met de vele houtvretende (*xylofage*) insecten. Veel van

Maretakken in populier

foto: Jo Buysse

die insecten zijn zelf niet in staat om de cellulose te verteren en zijn zelf weer afhankelijk van bacteriën of schimmels in hun spijsverteringskanaal, een voorbeeld van *symbiose*.

Veel paddenstoelen ontwikkelen met de boom een *symbiose* waarbij het 'wortelstel' van de paddenstoel (*mycorrhiza*) vreedig samenwerkt met de boomwortels: de paddenstoel levert de boom voedingsstoffen en biedt tevens bescherming tegen ziektekiemen in de bodem, als tegenprestatie levert de boom suikers.

Het vogelnestje, een orchideeëensoort, gaat nog verder. Deze soort zonder bladgroen kan zelf geen voedingsstoffen produceren. Ze profiteert dan maar van een *mycorrhiza* relatie met een paddenstoel die zelf in verbinding staat met de boom. De orchidee parasiteert met andere woorden met behulp van de paddenstoel, *ménage à trois*...

Hoog in de kruin maken vogels hun nest, de boom ondervindt daar geen hinder van (tenzij het om een kolonie aalscholvers gaat...), dit is een voorbeeld van *commensalisme*. Als het gaat om bewoners van holtes is het natuurlijk weer een ander verhaal. Sommige holtes ontstaan op een natuurlijke wijze, als bv. een tak afbreekt. Vleermuizen, boomklevers, boommarters kunnen hier gebruik van maken: *commensalisme*. Als spechten zelf gaan hakken is er weer eerder sprake van *parasitisme*.

Wie is Natuurpunt Houtem?

Team Natuurpunt Houtem

De werking van Natuurpunt in Sint-Lievens-Houtem werd tot voorheen ondergebracht bij Natuurpunt Lede. Midden 2011 besloot een groep enthousiaste vrijwilligers om Natuurpunt in Sint-Lievens-Houtem nieuw leven in te blazen. Dit om het belang, maar tegelijk ook de kwetsbaarheid van de natuur in Sint-Lievens-Houtem meer onder de aandacht te brengen. Door middel van natuurbelevingsactiviteiten, zoals natuurgeleide wandelingen voor jong en oud, workshops en cursussen, trachten we de Houtemse natuur in de kijker te plaatsen, en deze dichterbij de inwoners te brengen.

Tot eind 2012 gebeurde dit als Kern Sint-Lievens-Houtem, nog steeds onder de vleugels van afdeling Lede-Houtem. Op 1 december 2012 organiseerden we onze eerste Lokale Algemene Ledenvergadering en ledenfeest, waarbij de talrijke aanwezigen konden kennismaken met ons bestuur, en alvast wat meer te weten kwamen over onze komende activiteiten. Daarnaast werd ook gretig van de gelegenheid gebruik gemaakt om te brainstormen en ideeën uit te wisselen. Dit alles bij een drankje en

een heerlijke warme wafel. Tot slot maakten ook wij van de gelegenheid gebruik om aan te kondigen dat we vanaf 2013 als zelfstandige afdeling Natuurpunt Houtem binnen de regio Vlaamse Ardennen *plus* door het leven zullen gaan. Op die manier kunnen we de aandacht nog meer en beter op de Houtemse natuur vestigen, wat broodnodig is.

Bewustwording van de aanwezige natuurparels in Sint-Lievens-Houtem is één zaak, maar deze gaan herstellen, behouden, en waar mogelijk verder ontwikkelen is een ander gegeven. Door middel van projecten zoals paddenoverzetacties, het ophangen van eikelmuiskasten, het aanplanten van houtkanten, trachten we ook effectief de natuur een handje te helpen.

Op natuurwandeling in Houtem

foto: Filip De Vos

Bij organisatie van de verschillende activiteiten konden we reeds op de steun rekenen van heel wat verenigingen, Natuurpunt Nationaal hoofdzetel Mechelen, en het gemeentebestuur Sint-Lievens-Houtem. Daarnaast willen we alvast even alle vrijwilligers in de verf zetten, die zich reeds inzetten voor de start van Natuurpunt Houtem, zonder hen zijn bepaalde activiteiten niet mogelijk, denk maar aan een paddenoverzetactie. Dit sociale engagement brengt niet enkel mensen dichterbij de natuur, maar ook dichterbij elkaar.

Graag willen we de natuur in Sint-Lievens-Houtem in de toekomst nog meer en beter helpen, waarbij we de steun van de inwoners van de gemeente goed kunnen gebruiken. Iedereen die actief wil meewerken is steeds van harte welkom.

Wil je hierover meer weten of wil je lid worden van Natuurpunt? Neem een kijkje op <http://sites.google.com/site/natuurpunthoutem>

Wie vragen of opmerkingen heeft, of graag op de hoogte wil blijven via onze digitale nieuwsbrief, kan dat door een email te sturen naar nphoutem@gmail.com. Facebook: <http://www.facebook.com/pages/Natuurpunt-Houtem/140931772655080>

Paddentrek in de Maarkebeekvallei

~ Johan Cosijn

De aanhoudende winter hield amfibieën dit jaar lang in winterslaap. Maar de eerste volle week van maart kwam daar verandering in. Met maxima van 15 °C, geen nachtvorst meer en een zachte lenteregen waren de trekomstandigheden zeer gunstig. Padden, kikkers en salamanders ontwaakten massaal en de grote paddentrek was eindelijk begonnen (maar zou na een nieuwe winterprik even gauw weer stilvallen).

Amfibieën brengen de winter meestal door aan land, verstopt onder bladeren, een houtmijt of ingegraven in een ondergrondse holte. In het voorjaar ontwaken ze en gaan ze op pad naar hun voortplantingspoel. Doel: een partner zoeken en eitjes afzetten. Vaak eindigt zo'n tocht 'op de weg naar nieuw leven' in een platte dood. Om dit tegen te gaan worden schermen geplaatst die de amfibieën naar ingegraven emmers leiden. Vrijwilligers controleren die 'paddenvallen' dagelijks en zetten alle amfibieën veilig over naar de andere kant van de straat. Naast gewone pad (80%), gaat het bij ons vooral om bruine kikker (12%) en alpenwatersalamander (3%).

Voor het eerst organiseerde de Werkgroep rond de Maarkebeekvallei, op verzoek van enkele omwonenden, een overzetactie langs de Kokerellestraat in Maarke. De actie werd gecoördineerd door Ludo Bauwens. Samen met de omwonenden en geïnteresseerden werd een wachtbeurt opgesteld, zodat iedere avond van de weekdeoverzetactiekonddoorgaan. Donderdagavond 7 maart was het alle hens aan dek: padden en bruine kikkers waren massaal ontwaakt. Op vrijdagavond kregen we de medewerking van de JNM afdeling Vlaamse Ardennen. De trekomstandigheden waren ideaal: vier enthousiaste jongeren zetten samen met hun vaders, de voorzitter van JNM VLARD, omwonenden en leden van de werkgroep tientallen padden en kikkers over. En ook zaterdagavond 9 maart waren de trekomstandigheden behoorlijk. Maar daarna kwam de winter terug. Er trok een koufront over ons land met onderkoelde regen en later zelfs met hevige sneeuwbuien. De temperatuur

ging in vrije val en de paddentrek viel (nog voor hij goed op gang was) opnieuw volledig stil. Gevolgen voor het overleven van de amfibieën zal de vrieskou niet hebben. De dieren zullen gewoon opnieuw beschutting zoeken tegen de kou.

Het is me opgevallen hoe je tijdens zo een actie de buurtbewoners met een hart voor natuur en milieu beter leert kennen op een aangename en ongedwongen manier. Het doet deugd te ontdekken dat er meer mensen met de natuur en het milieu begaan zijn en gunstig gezind dan je op het eerste zicht zou veronderstellen. Volgend jaar zijn we vast van plan opnieuw een overzetactie te organiseren met alle geïnteresseerden uit de Kokerellestraat en omgeving.

Geïnteresseerden kunnen online volgen welke aantallen er werden overgezet op welke locaties.

Met onderstaande link kan je de resultaten voor 2013 per gemeente volgen: http://www.hylawerkgroep.be/po/Po_RptPerGemeente.php?jaar=2013.

Meer info vind je op: http://www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/amfibien-en-reptielen/paddenoverzet_1414.aspx en <http://www.hylawerkgroep.be/>.

We delen in de rouw van

Mevrouw Anna Maria Soenen, kinderen en kleinkinderen, bij het overlijden van echtgenoot, vader en grootvader de heer Hilaire Mestdag. Hij werd geboren te Sint-Niklaas op 25 mei 1923 en overleed in het O.L.V. van Lourdes ziekenhuis te Waregem op 3 januari 2013.

Een testament voor de natuur

Wist u dat u Natuurpunt verder kan blijven steunen ook als u er niet meer bent, via een testament? Kent u het duolegaat, waarbij uw erfgenamen geen successierechten hoeven te betalen, waardoor ze netto overhouden wat ze erven? Zo kunnen we een aanzienlijk belastingvoordeel scheppen waarvan niet enkel uw erfgenamen maar ook Natuurpunt meegeniet. Tijdens een infosessie leggen we u haarfijn uit op welke manieren u uw erfenis kunt nalaten. Er is een **informatie-voormiddag op maandag 22 april van 10u30 tot 12u** in het caféteria van NMC De Bourgoyen, Driepikkelstraat 32 te 9030 Gent (Mariakerke). Contactpersoon: Joost Verbeke, Natuurpunt vzw, 015/29.72.49, 0477/20.47.27.

natuurpunt afdeling Zingem

Boottocht milieuboot

De milieuboot neemt ons mee voor een boeiende en leerrijke verkenning van onze eigen Schelde. We varen mee met een binnenschip tussen **Oudenaarde en Merelbeke**.

Ondertussen maken we kennis met de rivier, het leven op en om het water, het belang van water en watersystemen.

Omdat we met Natuurpunt Zingem 10 jaar bestaan vieren we dit tijdens de boottocht met een feestelijk hapje en drankje.

Volg ons op facebook:
Nuttige en praktische info,
leuke tips, en interessante weetjes.

<http://www.facebook.com/pages/Natuurpunt-Zingem/134117293426656>

Wanneer:

Za 20 april tussen 13u30 en 17u30

Start en aankomstplaats:

Oudenaarde Scheldekant,
stroomafwaarts sluis. Linkeroever

Inschrijven = absoluut noodzakelijk:

Zingemse leden hebben voorrang
t.e.m. 2 april.

Daarna zijn de inschrijvingen open voor
alle leden Natuurpunt.

Opgelet! De plaatsen zijn beperkt!

Inschrijving is pas geldig na betaling.

Praktisch:

Volwassenen: 10 euro

Kinderen tot 12: 5 euro

Inschrijven steeds via

Eddy Vandenabeele: tel: 09/384 43 54

mail: ed.vandenabeele@skynet.be

rekeningnummer: BE65 5230 8016 2996

Fotowedstrijd 2013 'Mens en Natuur'

Natuurpunt Deinze *plus* en Foto Video Mac

Doe mee: ga op stap in onze regio, maak een foto met als thema 'Mens en Natuur' en win de hoofdprijs (telescoop Fieldscope Nikon Prostaff) of één van de vele waardebonnen van Foto Video GSM Center Mac. Het volledige wedstrijdreglement vind je op: www.deinzeplus.be/fotowedstrijd

2-2013

11de jaargang nr. 2 april-mei-juni 2013
afgiftekantoor Gent X - erkenning P203773

België-Belgique
PB
GENT X
3/0450

Meander

driemaandelijks tijdschrift van vzw Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
v.u. A. Benoot - Y. Moerman Gampelaeredreef 67 9800 Deinze tel. 09/386.38.95

Zondag 26 mei: Beleef de Scheldevallei

Vlaamse Ardennendag

Dag van de Biodiversiteit

Dag van het Park

In voor- en namiddag diverse **themawandelingen** (biodiversiteit, invertebraten, bos, Kaameersenwandeling, Grootmeerswandeling...), speurtochten voor jong en oud, water- en kookactiviteiten, creastand, braakballen pluizen, blotevoetenpad, grime, activiteiten voor kleuters over dieren in de tuin, fietstocht en randanimatie

Centrale plaats: PNEC De Kaaihoeve, Oude Scheldestraat 16, 9630 Meilegem

Kom zoveel mogelijk met de fiets! Parkeren in de onmiddellijke omgeving van De Kaaihoeve is niet mogelijk. Wie met de wagen komt, kan parkeren op wandelafstand (o.a. Meilegemstraat, Lindestraat, langs de N453)

Alle verdere info op: www.vlaamseardennendag.be